Ժ· ՏԱՐԻ 2683 ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 41 ԱՐԱՑ 4385 18 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 1893 12 ԲԻՒՃԻՊ 1310 ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Կ. Պոլիս

درعليه‌ده غلطه‌ده آره‌وك غزته‌سى اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
Քաղաքական եւ Ազգային

20 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար [illegible] տարեկան ... 150
» » » ... 75
» » » ... 40
Օտար երկիրներէ [illegible] ... 56
» » » ... 28
Ընթեր թուղթի վրայ [illegible] սայլը · Տարեկան Օսմ. Ոսկի 2
Դաւառաց բերանարի ծանուցում ... Ղրուշ 50

Խմբագրութեան ուղղուած նամակ կամ այլ գրութիւն ետ չի տրուիր·

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, 18/30 ՅՈՒՆՈՒԱՐ, 1893

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆՔ

ՖՐԱՆՍԱՅԻ ՊԱՆՔԱՆ ԵՒ ԱՆԳԼԻՈՅ ՊԱՆՔԱՆ

Հեռագիրն առջի օրը ծանոյց թէ Անգլիոյ Պանքան իր զեղչի սակն 100ին 3էն 2½ի իջուցած է· Այս կը ցուցնէ ոսկեդրամի առատութիւն արեւմտեան հրապարակաց վրայ, որով սեղանաւորք առանց մեծ զեղչի թուղթ կտրելու կարող կ'ըլլան, եւ Անգլիոյ Պանքան ալ՝ չահ ընել կարենալու համար՝ կ'իջեցնէ իր զեղչի սակ, զոր սակայն մինչ 100ին 6ի կը բարձրացնէ, եթէ ոսկեդրամը քաշուի հրապարակէն· Պէրինկեան ահագնադղորդ ձախողուածին ժամանակ 100ին 6ի հանած էր Պանքան, եւ եթէ Ֆրանսայի Պանքայէն 75 միլիոն ֆր·ի ոսկեդրամ փոխ չառնուր, 100ին 7ի եւ գուցէ աւելի պիտի հանէր իր զեղչի սակ, ահ ու սարսափ ձգելով սեղանաւորական հրապարակին վրայ· (*)

Մինչ Անգլիոյ Պանքան տարին մէկ քանի անգամ՝ զեղչի սակ կը փոխէ, Ֆրանսայի Պանքան քանի տարիէ ի վեր հաստատ կը կենայ 100ին 3 սակին վրայ· Ասոր պատճառը պէտք է փնտռենք Ֆրանսայի Պանքային մետաղադրամ պահեստի անօրինակ առատութեան մէջ, որոց նմանն ուրիշ տեղ չկայ· Անգլիոյ Պանքան աւելի հին է քան Ֆրանսայի Պանքան· (Անգլիոյ Պանքան գրեթէ երկու դարու հաստատութիւն մ'է, մինչ Ֆրանսայի Պանքան՝ իր վերջնական կազմակերպութենէն ի վեր՝ գրեթէ մէկ դարու հաստատութիւն մ'է)· Անգլիոյ Պանքան եւս իր հաստատութեան, ուղղութեան եւ ապահովութեան օրինական միջոցներն ունի, որով երբեք չէ տագնապած, երբեք ի դերեւ չէ հանած հասարակաց վստահութիւնն՝ ամենամեծ տագնապներու ժամանակ· Բայց Անգլիոյ Պանքան չունի Ֆրանսայի Պանքային պէս երեք միլիառ ֆր· հնչուն մետաղադրամի պահեստի ոյժ· Հետեւապէս, իր ոսկեդրամի պահեստը քիչ չաա զգալապէս պակսելուն, պարտի իր սակը բարձրացնել՝ իր մետաղադրամը պաշտպանելու համար հասարակաց խնդրանքին դէմ, մինչ՝ մետաղադրամի աւելի խոշոր կոյտի մը կրթնած՝ Ֆրանսայի Պանքան քանի մը հարիւր միլիոն ֆր·ի նուազումէ կամ առատութենէ չի յուզուիր եւ չի փոխեր իր սակ·

Աչք-եւչի ուրբաթ աւուր թուով, Ֆրանսայի Պանքային մետաղադրամի առատութեան վրայ խօսելով, այն առատութեան մէջ իսկ նիւթական փաստ մը կը գտնէինք՝ հաստատող թէ չի կրնար սնանկանալ Պանք տը Ֆռանս· Նոյն եզրակացութեան կուգանք ուրիշ ճամբով մ'ալ, եթէ ճշդենք թէ Պանք տը Ֆռանս ի՛նչ տեսակ գործողութիւններ կատարելու արտօնեալ է, եւ ի՛նչ տեսակ գործողութիւններ արգիլեալ են իրեն·

Մեծ շահու կամ մեծ վնասու հաւանականութիւններ ցուցնող արկածախնդրական կամ շահադիտական գործողութիւնք արգիլեալ են Պանք տը Ֆռանսի· Ասիկա Ֆրանսացւոց մէկ հատիկ հաստատութիւնն է որ առանձնաշնորհեալ է պանքնոտ հանելու· Այս առանձնաշնորհման փոխարէն, կը չատանայ կարգ մը անվտանգ գործերով, ինչպէս՝ Պետութեան փոխառութիւններն հրապարակ հանել, փոխառութեանց տոկոսները վճարել, Պետութեան գանձային գործողութիւնները դիւրացնել՝ դրամոց փոխադրութեան համար գաւառներէն ի կեդրոն եւ կեդրոնէն այլուր, երեք ստորագրութեամբ առեւտրական թուղթեր զեղչել, դրամներ ի պահ ընդունիլ, հաշուընթացներ բանալ, բացարձակ վստահութեամբ փոխառութիւն ընել, եւն· Բայց չի կրնար կալուածական (*), առեւտրական եւ սեղանաւորական մեծ գործերու մէջ նետուիլ, օրինակի համար չի կրնար մասնակցիլ Բանամայի գործին, Արժանթինի կամ ուրիշ թուղթերու վրայ չահադիտութիւն չի կրնար ընել Սակարանին մէջ, եւ այլն·

Զեղչած թուղթերէն Ֆրանսայի Պանքային վնասը չատ աննշան բան է· Դարու սկիզբէն ի վեր միլիառներ զեղչած է, եւ միայն 30 միլիոն ֆր. ի չափ բարան կորած է· Մինչեւ իսկ զեղչի պայմաններն այնքան խիստ են որ այս անգամ՝ իր առանձնաշնորհման պայմանաժամն երկարելու առթիւ՝ պիտի պահանջուէր որ աւելի դիւրաւ ընդունի եւ զեղչէ առեւտրական թուղթեր·

Իր վարչութիւն բացառապէս ապահովեալ է· Կառավարութիւնը կ'անուանէ ընդհանուր տնօրէնն եւ անոր օգնականներէն մի քանին, եւ ուղղակի կը հսկէ Պանքային մատակարարութեան վրայ· Բայց որովհետեւ 250 միլիոն ֆր·ի չափ իրեն յատուկ դրամագլուխ մ'ունի Պանքան, գլխաւոր բաժնետէրներէն 200ին մասնակցութեամբ կ'ընտրուի վարիչ խորհուրդ մը, որ այն ալ ի դիմաց բաժնետէրաց կը հսկէ Պանքային վրայ, եւ 200 բաժնետէրք եւ անոնց ներկայացուցիչք Ֆրանսայի ամենէն պատուաւոր եւ ամենէն հարուստ սեղանաւորներն ու վաճառականներն են·

Իրենց ըսուիլ թէ Պանք տը Ֆռանս Պանքաներուն Պանքան է· Ուրիշ Պանքաներ իրենց արժեթուղթերն այս կեդրոնական Պանքային յանձնելով է որ կը գտնեն ամենօրեայ գործողութեանց մէջ իրենց պէտք եղած պանքնոտներու պաշարն· Եւ այնքան մեծ է Պանք տը Ֆռանսի ներշնչած վստահութիւնն որ ամենամեծ տագնապներու ատեն այս հաստատութեան վրայ միայն վախ չեն զգար Ֆրանսացիք, եւ կը նկատեն զայն պատերազմի ժամանակ իրենց դրամական զօրութեան գլխաւոր բերդը· Դարէ մ'ի վեր որ կազմակերպեալ գոյութիւն ունի, երբեք նեղն ինկած չէ Պանք տը Ֆռանս·

Հիմակ, այսչափ գովեստ լսելնուդ վրայ, թերեւս փորձուիք ձեր խնայողութիւններն յանձնել Պանք տը Ֆռանսի· Զո՛ւր բաղձանք· Պանք տը Ֆռանս տոկոս չի տար իրեն ի պահ տրուած գումարներուն· Միլիառներ ունի իր գանձարանին մէջ, ի՞նչ պիտի ընէ, ի՞նչպէս պիտի գործածէ իրեն յանձնուելիք ուրիշ միլիառներ· Ասոր համար Տէբոզիթիւնն հաստատած է Անգլիոյ կամ խնայողութեան սնտուկներն, որք մեծաւ մասամբ ֆրանսական պետական թուղթերու գնման կը գործածեն իրենց յանձնուած միլիառներն· Իսկ Պանք տը Ֆռանս իրեն ի պահ տրուած դրամին ցմիշտ անկորուստ պահպանումը բաւական ծառայութիւն կը նկատէ, եւ հաշուընթաց ալ ա՛յն վաճառականներուն եւ սեղանաւորներուն կը բանայ որք հաստատ երաշխաւորեալ են, իրեն հետ ուրիշ տեսակ գործեր ալ կ'ընեն ու միշտ յարաբերութեան մէջ են արդէն·

(*).—Ֆրանսացիք Անգլիոյ Պանքային այս փոխառութիւնը միշտ հպարտութեամբ կը յիշեն, իբրեւ ապացոյց թէ Ֆրանսա Անգլիայէն աւելի հարուստ է· Պէտք է սակայն յիշել թէ նոյն պահուն Պանք օվ Ինկլանտ 25 միլիոն ֆր·ի ոսկեդրամ ալ Ռուսիայէն փոխ առաւ, եւ քանի մը միլիոն ալ Պերլինէ· Չէ՞ք յիշեր միլիոնատէր Պառոն տը Ռէյնաքին հինգ ֆր· փոխ առնելը երեսփոխանէ մը·

(*).—Կալուածի վրայ փոխառութեան համար Ֆրանսա ունի Քրէտի Ֆոնսիէն, կալուածական Վարկի Դրամատունն, որ Պանք տը Ֆրանսէ ետքն առաջին հաստատութիւնն է· Բայց թէեւ անշարժ կալուածի վրայ դրամ փոխ կուտայ, իր դիրք Պանք տը Ֆռանսի դիրքին չափ հաստատ չի համարուիր·

ԲԱՆԱՍՏԱՆ

ԴԱՏԱՍՏԱՆ ԲԱՆԱՄԱՅԻ

ԶՐԿԵԼՈՑ ՎԿԱՅՈՒԹԻՒՆԸ

Վերաքննիչ Ատեանն իր երրորդ եւ չորրորդ նիստերուն մէջ լսեց ամբաստանող եւ պաշտպանող վկայներն, սկսեալ հաշուեյարդար Պ· Մոնշիքուռէ, որոյ վկայութիւնն անցեալ օր գրեցինք·

Բանամայի գործէն զրկելոց կարծիքը դատարանին ներկայանալու համար, ընդհանուր դատախազը ղատած էր կոյր ծերունի մը Նիմքի, գիւղացի մը, բանւոր մը, Բանամայէն բոլորովին փճացած այրի կնոջ մը որդին, եւ այլ ներկայացուցիչ տաբերք հասարակութեան· Այս վկայութիւնք խորին տպաւորութիւն ըրին ունկնդրաց վրայ·

ԺՈՒԼ անուն Մոնպըլոցի չինականը մանաւանդ չատ համարձակ խօսեցաւ· Կաս կարմիր կտրած, գժտաբար կը զզայէր իր զայրոյթ· «Բոլոր բարոս, որուն մէջ անչափահաս ազգաբերու բաբան ալ կար, յանձներ էի Բանամայի գործին· 1888ին, պտըտող գրոյցներէն եւ մինչեւ մեր գիւղերն եկող լրագրաց գրածներէն յուզուած, Փարիզ եկայ, եւ չիք չիտակ Պ· Ֆէրտինան տը Լէսէբսը գայի տեսայ· Վախս իրեն ըսի·

—Ա՛, դուք «Բանամա» անուն լրագիրը կը կարդա՞ք կոր·

Ընդհ· Դատախազ.—Այս թերթ Բանամայի Ընկերութեան դէմ կը գրէր·

Պ· Ժուլ.—Այո՛· Պ· տը Լէսէբս բարկացաւ.—«Ի՞նչպէս կը կարդաք այդ թերթերը· Ձեզ պէս մարդու մը կը վայլէ՞ անանկ թերթեր կարդալ· Գրող թշուառականներն Անգլիացիներէն դրամ ընդունած են մեր թուղթերը կոտրելու համար· Երբ բոլորովին կոտրին թուղթերն, Անգլիացիք պիտի ժողվեն զանոնք, եւ իբրեւ բաժնետէր պիտի տիրեն մեր շինած ջրանցքին· Մի՛ ծախեք ձեր թուղթերը, Պ· Ժուլ· Պիտի ստիպուիք յետոյ աւելի սուղ գնել· Պահելով, օր մը մեծ հարստութեան տէր պիտի ըլլաք·»

Ետքոյ, բաժնետէրաց գումարման մէջ, խօսք ուզեցի·—Բեմ ելէք, բեմ, եւ անկէ խօսեցէք, պոռացին ինձ Ընկերութեան մարդիկը· Թէպէտ սովոր չէի բեմէ խօսիլ ատենաբանի պէս, բայց ինչ եւ է, ելայ, եւ հարցուցի թէ մէկ խորանարդ մեգր հողը քանի՞ ֆր·ի ծախքով կը պեղէք կոր·—20 ֆրանքի, պատասխանեց Պ· Շառլ·—Անանկ է, ըսի, երբեք չպիտի կրնաք լմնցնել ջրանցքը·

Դեկտ· ամսուն, տեսնելով որ գործը կորած է, դարձայ նորէն տեսայ զՊ· տը Լէսէբս, ըսի որ տակաւին կրնայ չարիքին առաջքն առնուլ՝ ֆրանսացի գործաւորներ հրաւիրելով ի Բանամա աշխատելու, փոխանակ օտար պայմանագիրներու գերի ըլլալու, որք գործը կործանել կը նային·

—Բանամայի կործանումն իմ ի՞նչ փոյթս, չըսէ՞ մի Պ· տը Լէսէբս·

—Դուք Գոլիաթն էք, եւ ես ո՛չ իսկ Դաւիթն եմ, պոռացի զայրացած· Բայց ձեր «Մեծ Ֆրանսացի» անունը ցեխին մէջը պիտի նետեմ, գիտէ՞ք·

Ասոր վրայ, Պ· Շարլ տը Լէսէբս որ ներս կը մտնէր, կոկորդէս բռնեց· Ես ալ զինք հրեցի ձգեցի թիկնաթոռի մը վրայ·

—Ինձմէ աւելի ուժով էք եղեր, ըսաւ, եւ թողուց որ երթամ·

Բնակարանէն մեկնած միջոցիս, Պարոն մը եռեւէս վազեց եկաւ, եւ բազկէս բռնելով ըսաւ·

—Պարո՛ն Ժուլ, Պարո՛ն Ժուլ, մտիկ ըրէ ի՞նչ կ'ըսեմ· Եթէ ձեր առնելիքն եղած գումարն կէսը տան ձեզ, գոհ կ'ըլլա՞ք· Աղէկ մտածեցէք· Իմ անունս Բոտրիկ է, Պուլվառ Բուասոնիէր թիւ 27 կը նստիմ· Վաղը չէ մէկալ օր եկէք տեսէք զիս·

Գացի, բայց այս Պարոն զիս նորէն Պ. տը Լէսէբսի ղրկեց, որ բան մը չվճարեց·

Փաստաբան Պ. Պ[illegible]· —Վկայն կը մոռնայ ըսելու թէ թէշնամալիր նամակներ ղրկած էր առ Տիկին տը Լէսէբս·

Պ· Ժուլ· —Բայց ամեն բան կը կորսնցնէի· Նոյն իսկ ինձ չպատկանող դրամ· Ես գեղացի մ'եմ լոկ, բայց կը հասկնաք որ չեմ սուտ· (Բուլվարներու ցուցնելով ամբաստանեալներ·) Ես այդ մարդոց պէս չեմ· (Ընդհանուր յուզում ունկնդրաց մէջ·)

Ի մէջ այլոց ներկայացաւ մեծբուր հագուած երիտասարդ մը, Պ. Ժիւու տը Վիլլեթ, որ վիրանոտ ձեռով եւ լեզուի ամենայն չափաւորութեամբ այս վկայութիւնը տուաւ·

«Իմ մայրս, որ այրի է, լիուլի վստահութիւն ունէր Պ· Ֆէրտինան տը Լէսէբսի վրայ· Բանամայի 50 բաժնեթուղթ գնեց· Այս էր մեր բոլոր հարստութիւն· 1888ին գացի գտայ Պ. տը Լէսէբս, խորհուրդ հարցուցի, պտըտող զրոյցներն յիշեցնելով խորհրդարանի «Պահեցէ՛ք թուղթերնիդ» ըսաւ· Այսօր, բարս մը չունինք այլ եւս, բայց Բանամայի Ընկերութիւնը 100 ֆր· զրկեց ինձ մօրս համար, որ հիւանդ պառկած է մայրն հիւանդութեանց յատուկ հաստատութեան մը մէջ եւ թշուառ ինկած է··»

Պ· Փէյր, կօշկարար ի Վէրսայլ, 50 տարեկան արհեստաւոր մը, 30 բաժնեթուղթ գնած էր, եւ բարկացայտ աչքերով եւ անդուսպ չարժումներով իր կորուսեալ խնայողութեանց հաշիւը կը պահանջէ Պ· Շառլ տը Լէսէբսէ·

«Բայց վերջապէս ֆրանսական նախարարութիւնը գիտէ՞ր այս ամեն գործերը· Մեզ ազդարարուելու էր, քանի որ ֆրանսացի պաշտօնատարք գիտէին զմեզ գտնել եւ մեզ խօսիլները մեր տուրքերը վճարել պէտք ըլլայ·»

ՆԱԽԱԳԱՀ.—Կառավարութիւնն զգուշական միջոցներ ի գործ դրած էր· Գիտէք որ Բանամայի Ընկերութեան զլացաւ իր եբաշխաւորութիւնը·

ՎԿԱՅ.—Աւելի աղէկ կ'ըլլար փոխառութիւնը չքուէարկել·

Ն·—Ուրեմն, Երեսփ· Ժողովոյ գացէք գանգատեցէք·

ՎԿԱՅ·—Երեսփոխանութեա՞ն, (դառն ժպիտով մը·) Ի՞նձ մտիկ պիտի ընեն·

Եւ ե՞ս որ կեանքիս մէջ խաղի թուղթ մը ձեռքս չեմ առած· Ե՞ս որ տասն երկու տարեկանէս ի վեր աշխատող մը եղած եմ· Ե՞ս որ ոտքս չեմ դրած այն անիծեալ Պորսային մէջ, որուն համար Վէրսայլի բժիշկ մը կ'ըսէր ինձ որ եթէ ատեաղը փշէր՝ ջախջախուողներուն մէջ մէկ հատիկ պարկեշտ մարդ չպիտի գտնուէր·

ՆԱԽԱԳԱՀ.— Այդ բժիշկը վիրաւորներ եւ հիւանդներ կ'ուզէ եղեր ունենալ՝ դարմանելու համար· (Ընդհանուր ծիծաղներ·)

ՎԿԱՅ. — Եւ սակայն երբեք հատ կաշաճ գողցողը վեց ամսուան պատիժ ունի·

Ն. —Ապահով եղէք որ եթէ յանցանքին գործուած ըլլայն հաստատուի՝ արդարութիւնն ի գործ պիտի դնէ օրէնքը·

ՎԿԱՅՆ (ցուցնելով ամբաստանեալները·) —Ահա՛ այն Պարոններն որք կը պատմէին թէ 1888 ին նաւերն առագաստները պարզած պիտի անցնէին Բանամայի ջրանցքին մէջէն· Եւ եթէ ճամբայ ինձ հանդիպին, գլխարկնին չեն հաներ բարեւ տալու, որովհետեւ ես պարզ գաբրին մ'եմ· Կ'ըլլա՛յ եա· Բայց ես խաբեբայ չահադէտ մը չեմ, եւ աւելի կը սիրեմ երկաթագործի սալը ծեծել քան ընկերութեան մը տնտուել·

* *
*

ՊԱՇՏՕՆԵԻՑ ՎԿԱՅՈՒԹԻՒՆՔ

Պ· Ռօշէֆօռ, հաշուակալ, պաշտօն վարած է Պարանայի մէջ· Այսքովը տեսած է գոյից եւ գործեաց կորուսքը, աւարի մասնուին· Ամենուրեք կը վխտային օտարազգիներ, որք ամեն բան կը գողնային կը տանէին·

Պ· Եմիլ Մ[illegible], նախկին ընդհանուր քարտուղար Բանամայի Ընկերութեան, յայտարարեց թէ 1886ին հրաժարական տուած է չատ ծանր դէպքերու պատճառաւ· Ցնորէն մասնախումբը Պ· Պիւնո-Վարիլլայի հետ սակարկած էր Քուլէպրա լեռը ծակելու համար, որ յառաջագոյն ուրիշ պայմանագրի մը յանձնուած էր· Այս վերջինը փորած մէն մի խորանարդ մեգրին համար չորսէն հինգ ֆր. կ'առնուր· Ցանկարծ Ընկերութիւնն առ մէջը 1 ֆր. 40 սանդիմ աւելի տուաւ Պ· Պիւնօ-Վարիլլայի, այսինքն՝ փորելիք 20 միլիոն խորանարդ մեգրին վրայ 28 միլիոն ֆր·ի չահ մի նոր ընկերութեան որուն ճարտարապետն էր Պ· Վարիլլա· Ըսի Պ· Շարլ տը Լէսէբսի թէ այս տեսակ վարչական գործերու չեմ կրնար մասնակցիլ, եւ հրաժարականս մատուցի·

Պ· Շ· ՏԸ ԼԷՍԷԲՍ · —Պ· Մարգէն չատ պարկեշտ մարդ մ'է, սակայն տէր մէկը չէր, եւ փափկասրտութեամբ բաժնուեցաւ մեզմէ·

Ն. —Բայց ինչո՞ւ համար 28 միլիոն ֆր·ի այս ահագին պարգեւը տրուեցաւ նոր պայմանագիրներուն·

Պ· ՄԱՐԳԷՆ· — Իմ չուրջս ամեն ոք կ'ըսէր թէ այսպիսի չահ մը ցուցուելով կ'ուզուէր 1 ֆր· 40 սանդ. միջնորդչէք վճարել առ Պառոն տը Ռէյնաք·

Ն. —Ըսի՞ք Պ. Շ. տը Լէսէբսի·

Մ. —Ըսի·

Ն. —Ա՞ն ի՞նչ ըսաւ·

Մ. —Ան ատեն բան չըսաւ· Հետեւեալ օրը, կանչեց վարչական խորհրդոյ անդամներէն Պ. Ֆոնդան, եւ իմ ներկայութեանս ըսաւ անոր· — Նայեցէք, կարելի չէ՞ համոզել զՊ· տը Ռէյնաք որ իր պահանջումը չափաւորէ մի քիչ· (Երկարատեւ յուզում ունկնդրաց մէջ)·

Պ· Շ· ՏԸ ԼԷՍԷԲՍ·— Այս գաղափար այնքան տպաւորուած մնացեր է Պ· Մարգէնի ուղեղին մէջ որ անկէ դուրս հանել կարելի չըլլար· Ճշմարտութիւնն այս է թէ գործէն հանուած պայմանադիրն ի վիճակի չէր Քուլէպրա լեռը ճեղքելու, եւ անոր տեղը բռնելու համար, Պ· Վարիլլա պարտէր դրամական փոխարինութիւն մ'ընել անոր· Ասիկա առաջին կարգի ճարտարագէտ մ'էր որ միայն կրնար ի գլուխ հանել այսպիսի ահագին գործ մը· Ինչպէս միշտ, այս մասին եւս յօգուտ գործին յաջողութեան կ'աշխատէի·

Ն·—Գիտէի՞ք որ Պ· Վարիլլայի ընկերութեան մէջ չահակից էր Պ· տը Ռէյնաք·

Լ·—Այո՛· Եւ անոր համար է որ խնդրեցի Պ· Ֆոնդանէ որ զեղչ մը ձեռք բերէ Պ· տը Ռէյնաքէ·

ՇԻՏԱԿ ՄԱՐԴ ՄԸ ԵՒ ՇԻՏԱԿ ԽՕՍՔ ՄԸ

Պ· ՕՏԼԷՆ, Փարիզի քաղաքային խորհրդոյ անդամ, յայտարարեց թէ իր առեւտրական տան առաջարկուած էր ապրանք տալ Բանամայի Ընկերութեան· «Հոն նոյն բանը տեսայ ինչ որ կը տեսնէի վարչական պաշտօնատանց եւ Փարիզի քաղաքային կառավարութեան մէջ·—Բանամայի Ընկերութիւնն հարկադրեալ էր գումարներ վճարել միջնորդներու· Զայս տեսնելով, ծախեցի Բանամայի բաժնեթուղթերս, եւ ապրանք տալը դադրեցուցի· Մնաց որ այս կերպ գործեր ամեն ուրեք նոյն են· Նոյն իսկ մեր դատական պաշտօնատան գնումները նոյն եղանակաւ կը կատարուին·

Ն·—Եթէ գիտնայինք թէ այդպէս է, մեր Ներքին մատակարարութեան պաշտօնեայներն եւս մեր առջեւ կը կանչէինք կը լսէինք·

ԹԵՐԹՕՆ «ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի (56)

Է· ՌԻՇՊՈՒՐ ԵՒ Է· ԼԻՑԷՆ

ՓԱՐԻԶԻ ԴԻՒՑԱԶՆՈՒՀԻՔ

ՄԱՍՆ ԱՌԱՋԻՆ
ԳԵՂԱՆԻՆ ԸՆԹԷՌԻԱ

Մարսէլի հարցումէն, Պարթոլոմէօ հասկցաւ այն օգուտը զոր կրնար քաղել·

—Քանի որ կուզեն գիտնալ թէ ու՛ր կը գտնուի մանուկը, մտածեց, բնաւ չարիք չպիտի հասցունեն ինձ·

Անմիջապէս սիրտ առաւ քիչ մը, եւ պատասխանեց·

—Ձեմ հասկնար ի՞նչ ըսել կուզէք·

—Կը ստե՛ս, գոչեց Մարսէլ· Կը ստե՛ս ··· Աւասիկ ստոյգն· Ճակտին վրայ կը կրէ սպին այն վէրքին զոր դուն տուիր անոր մանուկը պաշտպանելուն·

Տիկին Ժերոմ, կը ճանչնա՞ք այս մարդը·

—Կը ճանչնամ·

—Այս կինը կը սխալի·

—Ինքն է, հաստատեց գեղջուհին նորէն·

—Հիմակ, յարեց Մարսէլ, պիտի խօսի՞ս·

—Բան մը ըսելիք չունիմ·

—Լաւ ուրեմն, քանի որ չես ուզեր կամովին պատասխանել, բռնէդ դուրս պիտի հանեմ խօսքերը·

Իր բարեկամին դառնալով յարեց·

—Տ'Օրքա, առէք չուանն ու ձողիկն եւ ինձ տուէք·

Երիտասարդն առաւ չուանն եւ ձողիկն, Մարսէլին տուաւ, եւ երկուքն ալ Պարթոլոմէօին մօտեցան·

—Ի՞նչ ընել կուզէք, հարցուց սա սոսկումով·

—Հիմա կը տեսնես, ըսաւ Մարսէլ·

Ցետոյ դառնալով երեք կիներուն·

—Դուրս ելէք, ըսաւ անոնց, չէք կրնար ներկայ գտնուիլ տեղի ունենալիք տեսարանին·

Ֆերնանտ հասկցաւ որ իր եղբայրը սոսկալի բան մը կը խորհէր· Իր սիրտին միայն անսալով, եկաւ ծնրադրեց թշուառականին առջեւ·

—Ցանուն երկնից, պարոն, ըսաւ, խօսեցէք··· Ու՞ր է զաւակս·

—Այդքան ամօթ կը բաւէ քեզ համար, քոյր իմ, յարեց Մարսէլ· Ինչ որ կը մերժէ քու աղաչանքներուդ, պիտի չնորհէ մեզի··· գնա՛·

Բնութիւնն իր անթափանցելի գաղտնիքներն ունի· մայրութեան գաղտնիքը ամենէն անըմբռնելիներէն, այլ եւ ամենէն վսեմներէն մին է·

Այսպէս, Ֆերնանտ խորին սէր մը կը տածէր իր տղուն նկատմամբ, պտո՛ւղ բռնաբարութեան եւ ոճրի· Արդարեւ, իր աղջկան տեսքը կը յիշեցունէր իրեն իր անպատուութիւնն, իր տառապանքներն, բոլոր դժբախտութիւններն որք ընկճած էին զինքն ու իրենները· Այո, իր խեղճ սիրտն անդորրաբար կ'արիւնոտէր այս մտածումներէն· բայց այդ մանկուհին իրն էր· իր արիւնն էր··· եւ թերեւս այնու աւելի կը սիրէր զայն որովհետեւ չատ արցունք թափած էր անոր համար·

Աստուած՝ գորովի անծանօթ գանձեր դրած է մայրերուն սիրտին մէջ·

Մարսէլի մէկ նշանովը երեք կիները քովի սենեակը քաշուեցան·

Այն ատեն տ'Օրքա չուանով փաթթեց Պարթոլոմէօին ճակատը· Մարսէլ երկու ագոյցներուն մէջ անցուց ձողիկը եւ ոլորեց զայն·

—Ո՞ւր է մանուկն, հարցուց Մարսէլ՝ կանեփը տակաւին մորթին մէջ չմտած·

Պարթոլոմէօ լուռ մնաց·

Մտածեց թէ կրնար տոկալ իրեն տըրուած տանջանքին եւ իր կեանքն աւելի ապահովապէս ազատել, լռութիւն պահելով·

Լծակն երկու չրջան ըրաւ, չուանը միսերուն մէջ թափանցեց·

—Ո՞ւր է մանուկն, հարցուց նորէն Մարսէլ·

—Չեմ գիտեր, պատասխանեց Պարթոլոմէօ, ակռայները սեղմելով ցաւին ազդեցութենէն·

Երկաթն երկու անգամ ալ դարձաւ· Արիւնը ցայտեց· մորթը կտրուած, միսը ճեղքուած էր·

Պարթոլոմէօ ցաւագին ռռնում մը արձակեց·

—Կեցէ՛ք, կեցէ՛ք ··· ըսաւ·

—Ո՞ւր է մանուկը· Անմիջապէս պատասխանէ, ապա թէ ոչ գանկդ կը կոտրենք·

—Կեանքս պիտի ազատի՞·

—Քեզի հետ խոստում չըլլար· Նախ դուն խօսէ·

—Սակայն ···

Տ'Օրքա մատը չուանին վրայ դրաւ·

—Ո՛չ, ոչ, գոչեց սարսռալով·

—Ո՞ւր է մանուկը, յարեց Մարսէլի ձայնը·

—Ի Բառի, գիշերօթիկ դպրոց մը, Միչլին Ժիրար անունով·

—Նամակ մը պիտի գրես, որ պիտի արտօնէ զմեզ հանել զայն այդ դպրոցէն·

—Գրելու կարողութիւն չունիմ·

—Տ'Օրքա, աջ ձեռքն արձակեցէք եւ սեղանը մօտեցուցէք ··· բայց աղէկ մըտիկ ըրէ, չարունակեց Մարսէլ, երբ գրես, քույրս ճամբայ պիտի ելնէ եւ դուն հոս պիտի մնաս մինչեւ որ անիկա դառնայ մանկան հետ· Եթէ ստած ըլլաս, անգթօրէն կը սպաննենք քեզի, կատաղի չան մը պէս·

Պարթոլոմէօ արագօրէն քանի մը տողեր գծեց թերթ մը թուղթի վրայ·

—Աւասիկ հրամանը, ըսաւ·

—Լաւ, ըսաւ Մարսէլ, ուչի ուչով կարդալէ ետք· Հիմակ, տ'Օրքա, կանչէ Ֆերնանտը·

Տ'Օրքա բացաւ դուռն· Կրօնաւորուհին երեւցաւ·

—Քոյր իմ, ըսաւ անոր Մարսէլ, ասիկա քեզի համար է· Այս թուղթով քեզ պիտի դարձունեն զաւակդ· Կառքս նստէ եւ անմիջապէս մեկնէ·

Ֆերնանտ աչքէ անցուց թուղթը, եւ եղբօրը դառնալով, աղաչական անդիմադրելի չեշտով մը ըսաւ·

—Խօսք կուտա՞ք որ պիտի ապրի այսմարդը·

—Այո, պատասխանեց Մարսէլ, եթէ Աստուած թոյլ տայ·

—Հիմակ, պարոն, յարեց կրօնաւորուհին, խօսքը Պարթոլոմէօին ուղղելով, թէեւ ամեն դժբախտութիւններուս պատճառը դուք էք, կը ներեմ ձեզ, վասնզի աղջիկս կը դարձունէք ինձ· Մնաք բարո՛վ, եւ թող երկինք ալ ներէ ձեզ·

Դիւային ժպիտ մը երեւցաւ Պարթոլոմէօի չուրթերուն վրայ եւ իր ակնարկ վայրագ ատելութեան փայլ մը ժայթքեց·

Կրօնաւորուհին դուրս ելաւ·

—Լաւ ուրեմն, ըսաւ տ'Օրքա·

—Զպիտի սպաննենք զայն, ինչպէս որ որոշեցինք, պատասխանեց Մարսէլ·

—Այս թշուառականին վրայ գթալը տըկարութիւն է, կրկնեց տ'Օրքա ուժգնօրէն·

—Ֆերնանտ չուզեր, ըսաւ Մարսէլ· Բայց, չարունակեց խօսքը Պարթոլոմէօին ուղղելով, մի՛ կարծեր որ մեր օրինաւոր վրէժառութենէն հրաժարելու չափ խենք ենք·

Պարթոլոմէօ անմիջապէս միտքէն անցուց թէ սոսկալի տանջանք մը պիտի տային իրեն·

—Բայց ի՞նչ պիտի ընէք ինձ, գոչեց սոսկումով·

—Նախ պիտի ստորագրեք սա·

—Ի՞նչ է·

—Քու բոլոր ոճիրներուդ խոստովանութիւնը, Ֆրանչեսքա Թալոնիին եւ ուրիշներուն ուղղած նամակներովդ միասին որք կ'ապացուցանեն քու անամօթութիւնդ·

—Երբե՛ք, ըսաւ պառոնը հրելով գրիչը զոր իրեն կը կարկառէր Մարսէլ·

—Մեռի՛ր ուրեմն, ըսաւ տ'Օրքա սուրն անոր կուրծքին կրթնցնելով·

—Ոչ, ոչ, կակազեց չարագործը, կը ստորագրեմ·

Առաւ գրիչն եւ դրաւ իր ստորագրութիւնը Մարսէլին ցուցուցած տեղը·

Երիտասարդն իր սիրտին վրայ սեղմեց այս կարեւոր թուղթը·

—Հիմակ ազա՞տ եմ, հարցուց Պարթոլոմէօ խոնարհաբար·

—Այո·, ազատ ես ինքզինքդ պաշտպանելու, պատասխանեց տ'Օրքա·

—Զեմ հասկնար·

—Մենք գինախնդիրներ ենք, յարեց տ'Օրքա, դահիճներ չենք ուզեր ըլլալ· Ասոր համար է որ քեզ կը չնորհենք սուրդ մեզ հետ չափելու պատիւը· Հոս, անմիջապէս պիտի մենամարտինք·

Պարթոլոմէօ կը կարծէր թէ կերազէ·

—Ա՛հ, ըսաւ միտքէն, չեն գիտեր թէ ձեռքս սուր մը դնելով, ազատութիւն կուտան ինձ·

—Ինծի կ'իյնայ, չարունակեց տ'Օրքա, մերիններուն թափուած արեան եւ անպատուութեան վրէժը լուծելու պաշտօնը· Պաշտպանէ ուրեմն ինքզինքդ, անօրէ՛ն···

Այս խօսքերն ըսելով, տ'Օրքա վար առաւ սուրերը· Անոնց մէկը նետեց իր թըշնամիին ոտքին տակ եւ ձեռքովը ապտակ մը զարկաւ անոր երեսին·

Մարսէլ երերցուց թիկնաթոռին զապանակները·

Պարթոլոմէօ վայրագ ուրախութեան մռնչիւն մը արձակեց·

Թաշկինակովը կապեց ճակատն՝ արիւնը դադրեցնելու համար· յետոյ զէնքին վրայ վազեց, մէկ ոստումով կանգնեցաւ եւ սկսաւ ինքզինքը պաշտպանել·

(Շարունակելի)

Օ·— Ցաւալի սովորութիւններ են ասոնք։

Փաստաբան Պ· Պ········— Կարելի՞ է որ ընկերութիւն մը պէտք չունենայ սեղանաւորներուն երբ փոխառութիւն մը կը հանէ։

Պ· Օ··········— Փարիզ քաղաքին վարչութիւնն անգամ մը այդ փորձն ըրաւ, 1886ին, երբ սեղանաւորաց հետ գործ չունենալ և ուղղակի հասարակութեան դիմել ուզեց։ Եւ իւր այս փոխառութիւն ջուրն ինկաւ։

Պ· ԼԱՆՏՈՒՏԻ, խմբագիր, 1889ին ընկերացաւ ճարտարագէտներու մասնախմբին, զորս հաշուեյարդար Պ. Մոնշիքուռ Բանամա կը ղրկէր շինութեանց վիճակին մօտէն տեղեկանալու։ Ի դարձին Պ. Լանտռոտի Լը Բէ լրագրին մէջ խնամով գրուած, մանրամասն և ճրշգրիտ յօդուածներ հրատարակեց, որք բաւական ուշադրութիւն գրաւեցին և որով կը նշանակէր շինութեանց չափազանց սուղ կատարուած ըլլալն։ Այն ատեն պայմանագիրներէն միոյն գործակատարն եկաւ կաշառելու զՊ. Լանտռոտի որ լուռ կենայ, բայց խմբագիրն արտաքսել զնա։

Պ. Լ. — Համոզուեցայ որ Բանամայի աղէտին գլխաւոր պատճառն եղած է պայմանագրաց չահամոլութիւնն, որոց անագին փոխարինութիւններ վճարած է Ընկերութիւնը։

ՆԱԽ. —Երբ Բանամա գացիք աշխատութեանց դադարումէն անմիջապէս ետքը, ի՞նչ կ'ըսէին այն տեղի պաշտօնեայք։

Պ. Լ. —Ներողամիտ էին Պ. Ֆէրտինան տը Լէսէբսի համար, բայց կ'ամբաստանէին զՊ. Շարլ տը Լէսէբս՝ գործին չար ոգին եղած լինելուն համար։ Երբ ցամաք մօտեցայ, խուռն բազմութիւն մը որ կը կարծէր թէ Պ. Շարլ մեզ հետ է, կատաղի աղաղակներ արձակեց անոր դէմ, կարծես թէ ծովը պիտի նետէին՝ եթէ ձեռքերնին ինկնար։

Ն. — Պայմանագիրներուն նկատմամբ նշանակալից խօսք մը չլսեցի՞ք։

Պ. Լ. —Լսեցի որ կ'ըսէին թէ Ընկերութիւնը, պայմանագրաց վրայ մօտէն չհսկելէն զատ, կը յօրդորէ եղեր զանոնք իրենց ամսական հաշիւները խոշորցնել ցուցնելու։

Ն. —Ինչո՞ւ համար։

Պ. Լ. — Որպէս զի հասարակութիւնն հաւատայ թէ ջրանցքին շինութիւնը փութով յառաջ կը տարուի կոր (*)։

Պ· ՔՈՐՆԷԼԻՈՒՍ ՀԷՐԶ, որ Պ. Ռէյնաքի հետ Բանամայի ընկերութեան տղրուկներէն մին եղած է, ծերբակալուած վիճակի մէջ կը մնայ Անգլիոյ Պըրնմաութ քաղաքին մէջ, և հիւանդ ըլլալով, անկողնէն չելներ։ Իւր անձնապաշտպանութիւնը կը պատրաստէ փութով։ Պ. Շ. տը Լէսէբս դատարանի առջեւ վկայած էր թէ «Հէրց ինձմէ 1,550,000 ֆր. ի գումար մը շորթեց՝ Պառոն տը Ռէյնաքի պիտի տամ ըսելով», և այս յայտնութեան վրայ յենլով, ֆրանսական կառավարութիւնը պահանջեց Անգլ· կառավարութենէն յանձնումն Պ. Հէրցի, իբրեւ հասարակ խաբեբայ մը։ Բայց Անգլ· դատաւորք ոմանք Պ. Հէրցի ուզուիլը քաղաքական չարժառիթներու վերագրելով՝ յանձնումն անտեղի կամ դժուար կը գտնեն եղեր։ Սա յայտնի է թէ Պ. Հէրցի գերմանական ծագում ունենալն հասարակային առելութեան մեծագոյն չարժառիթներէն մին եղած է իրեն դէմ։

ՌՈՒՍԻԱ Նաւախումբ մը պիտի ղրկէ Ծիքակոյի Արուեստահանդէսին։

ՓԱՐԻԶԻ ԿՈՄՍՈՒՀԻ ՄԸ, որ վերջերս մեռաւ, իր սքանչելի ուսերուն մորթը կտակած է աստղաբաշխ-գրագէտ Պ· Քամիլ Ֆլամարիոնի, որոյ տաղանդին հիացող մ'էր։

ԱԶԳԱՅԻՆ
ԼՈՒՐԵՐ

Պատրիարքական Գեր· փոխանորդ Հայրը չաբաթ օրը Կիւլպէնկեանց բնակարանը գնաց ի Գատըգիւղ և հանգուցեալ Սարգիս էֆէնտիի մահուան առթիւ ցաւակցութիւն յայտնեց նորա սգաւոր ընտանեաց։

Կը լսենք թէ Ազգ· Վարչութեան կողմէ առաջարկուեր է Ամեն· Տ· Ցարութիւն Ս· Պատրիարքին՝ որ Երուսաղեմայ միաբաններէն Գեր· Մամբրէ եպիսկոպոս Բարբերդ երթայ իբրեւ այցելու հովիւ և Արժ· Վահրամ վարդապետ ևս միենոյն պաշտօնով ի Պալու երթայ։

Քաղաքական ժողովն և Ուսումնական ու Տնտեսական Խորհուրդներն ի նիստ պիտի գումարին յառաջիկայ չորեքշաբթի օր Ղալաթիոյ Խորհրդարանին մէջ։

(*) —Վաղը կը հրատարակենք ընդհանուր դատախազին ամբաստանագիրն և Պ. Շարլ տը Լէսէբսի փաստաբանին պատասխանը։ Բանամայի գործոյ արդի վիճակին վրայ, տե՛ս Հեռագրաց բաժնին մէջ։

Երուսաղեմէն կը հաղորդեն թէ Ծննդեան տօներէն առաջ Բեթղեհեմի եկեղեցւոյն մէջ աւելածութեան վէճի մը պատճառաւ խնդիր ծագեր է Յունաց և Հայոց միջեւ։ Տեղւոյն կառավարական պաշտօնէից միջամտութեամբ խնդիրը կարգադրուելով, այդ վէճին տեղի տուողները պատասխանատուութեան հրաւիրուեր են։

Ս····Է կ'իմանայ թէ Բերայի Ս· Ցարութիւն եկեղեցւոյն ու վարժարանի վերաշինութեան արտօնութեանը վերաբերեալ տեղեկագիրն, որ Պետական Խորհրդոյ կողմէ պատրաստուած էր, մատուցուած է Բարձր· Մեծ-Եպարքոսին։

Երէկ, կիւրակէ, Գարակէօմրիւկի Ս· Ցովհան Ոսկեբերան եկեղեցւոյն մէջ՝ Թադէի Արժ· քարոզչին մասնաւոր ծանուցմամբ՝ պաշտօն կատարուեր է հանգուցեալ Սարգիս էֆէնտի Կիւլպէնկեանի հոգւոյն ի հանգիստ։

Տիկին Մատաթեանցի մանկավարժական երկրորդ դասախօսութիւնը տեղի ունեցաւ երէկ, Բերայի Նարեկեան վարժարանին մէջ։ Այս անգամ ներկայ էին բազմաթիւ վարժուհիք, մայրաքաղաքիս զանազան թաղերէն։ Սամաթիոյ Թաղական Խորհուրդն և Հոգաբարձութիւնն որոշեր են որ թաղային վարժարանին երկու վարժուհիք ներկայ գտնուին տիկին Մատաթեանցի կիրակնօրեայ դասախօսութեանց։ Այս օրինակ իր հետեւողները պիտի ունենայ անշուշտ։

Գոհունակութեամբ կը ծանուցանենք այս առաւօտ Պաշտօնականաց մէջ, թէ Վեհ· Սուլթանը բարեհաճած է չորրորդ կարգի Օսմանիյէ պատուանշան շնորհել Արտաքին գործոց նախարարութեան թարգման Կիւլլաբեան Միքայէլ էֆէնտիին, ի վարձ իւր բարուոք պաշտօնավարութեան։

Աւետիքեան Մանուկ գեղանկարչի թերթոյն մէջ, զոր ստացանք երէկ, հետեւեալ լուրերը կը կարդանք Իզմիրի վերաբերմամբ.

Մեծ· Ցակոբ էֆ· Ճէվահիրճեան՝ բարերարութեան գովանի զգացմամբ՝ Գասապայի հայ մանկտւոյն կրթութեան համար դպրոց մը կառուցանելու նպատակաւ 500 ոսկւոյ նուէր մ'ըրած է։ Կ'ըսուի թէ դըպրոցի շինութիւնն սկսած է և յուսալի է որ քիչ ժամանակէն կատարուի։ Վեհանձն բարերարին կրթասիրական այս ընթացքն աւելի գովեստից արժանի է, և երանի թէ այսպիսի բարերարներ չատնային այն հայաբնակ թեմերու մէջ ուր հայ մանկտին զուրկ կը մնայ ուսմունքէ՝ դրամական միջոցներու պակասութենէն։

—Օր. Մարի Մսէրեանց երգչուհին, որ Ռուսիայէն Իտալիա կ'ուղեւորէր իր երաժշտական տաղանդը կատարելագործելու նպատակաւ, Մայրաքաղաքին մէջ մի քանի նուագահանդէս տալէ ետք՝ քաղաքս ժամանեց և Ս. Հռիփսիմեան վարժարանի սրահը նուագահանդէս մը տուաւ ընդ առաջնորդութեամբ ծանօթ դաշնակահար Թէվֆիգ պէյի և աջակցութեամբ Օր. Մ. Հալէպլեանի, որ գեղի յաջողութեամբ ձայնակցեցաւ դաշնակով Օր. Մսէրեանցի, ինչպէս նաեւ Օր· Ֆանօպէյ և Օր. Սէլիմ, որք ոչ նուազ ճարտարութեամբ նուագեցին ի մեծ գոհունակութիւն բազմաթիւ հանդիսականաց և ծաղկեայ փունջերու ու ծափահարութեանց արժանացան։

—Աղնուափայլ այրի Տիկին Սրբուհի Սպարգալեան իր սովորական վեհանձնութեամբ նուիրեց Ծննդեան տօներու առթիւ Ս. Հռիփս· վարժան 20 աղքատիկ սանուհեաց համար հանդերձեղէն նիւթ Պատ· Հոգատար Ընկերութեան ձեռամբ, որ անմիջապէս ազնուասիրտ նուիրատու Տիկնոջ նպատակն ի գործ դնելու համար պարտ ու պատշաճը տնօրինեց։ Ազնուափայլ Սրբուհի տիկնոջ նուէրն ազգովին շնորհակալութեան արժանի է։

Տիկին Նէօչէեան և զաւակունք իրենց խորին շնորհակալիքը կը մատուցանեն ամեն անոնց որ հաճեցան ներկայ գտնուիլ Ցակոբ էֆէնտի Նէօչէեանի հոգեհանգստեան պատարագին։

18/30 Ցունվ· 93

Կը խնդրենք մեր բոլոր Թղթակիցներէն ու աշխատակիցներէն որ հրատարակութեան համար ղրկուած յօդուածներն ու նամակները Թղթին մէկ երեսին վրայ միայն գրեն, տպարանական դիւրութեան համար։

Ներքին լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆՔ· — Մանիսայի կառավարիչ անուանեցաւ Ճավիտ փաշա, կառավարիչ Ճանիկի։

Ճանիկի կառավարիչ անուանեցաւ Մուհիթտին փաշա, կառավարիչ Մանիսայի։

Իւլայի առաջին աստիճան տրուեցաւ Պետական խորհրդոյ անդամներէն Շիւքրի պէյի։

Իւլայի երկրորդ աստիճան՝ Պրուսայի վերաքննիչ ատեանի պատժական ճիւղին Նախագահ Հաճի Ալիմ պէյի։

Սանիյէ Միւթէմայիզի աստիճան՝ Սըքիֆ պէյի, որդի կայս· աւագ Թիկնապահ Ֆուատ փաշայի։

Սանիյէ Միւթէմայիզի աստիճան՝ կայս· մաբէյնի Արկեղ պաշտօնատան թարգմանիչներէն Մէհմէտ պէյի,

Սպարապետի Դրան թղթակցութեանց դիւանի քարտուղարներէն Զիւլէր էֆէնտիի, Տէֆթէրխանէի Սէնէտաթի դիւանատան առաջին քարտուղար Մուսթաֆա Խայրի էֆէնտիի և Պրուսայի Նահանգին կալուածահամարի և տրոց տնօրէն Օսման էֆէնտիի։

Սանիյէի երկրորդ աստիճան՝ Բ· Դրան խորհրդականաց սենեկին օգնականներէն Նուրի պէյի, Տէֆթէրխանէի Սէնէտաթի դիւանատան պաշտօնեաներէն Նուրի պէյի և Սպարապետի Դրան թղթակցութեանց դիւանի քարտուղարներէն Ճէմալ էֆէնտիի։

Սալիսէի աստիճան՝ Վճռաբեկ ատեանի առաջին ընդհանուր դատախազութեան դիւանին քարտուղարներէն Նէճիպ էֆէնտիի։

Րապիաի աստիճան՝ Եւդոկիոյ Նախնական դատարանի պատժական ճիւղին Նախագահ Օսման պէյի և Հալէպի Նախնական դատարանին առաջին Նախագահ Մուսթաֆա Նէճիպ էֆէնտիի։

Երկրորդ կարգի Մէճիտիյէ պատուանշան տրուեցաւ Պրուսայի Նահանգին Տէֆթէրտար Խալիտ պէյի, Էրթողրուլ գաւառին կառավարիչ Ֆուատ փաշայի և արտաքին թղթակցութեանց դիւանի քարտուղարներէն Սէֆէր էֆէնտիի։

Երրորդ կարգի Օսմանիյէ՝ Բէօթահիոյ գաւառին կառավարիչ Ճէլալ փաշայի և Թնդանօթարանի շինութեանց յանձնաժողովին Նախագահ Ընդապետ Հասիպ պէյի։

Երրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ Պրուսայի Նահանգին Մէքթուպճի Մուհիտտին էֆէնտիի։

Չորրորդ կարգի Օսմանիյէ՝ արտաքին գործոց նախարարութեան թարգման Միքայէլ էֆէնտիի։

Չորրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ Վճռաբեկ ատեանի առաջին ընդհանուր դատախազութեան դիւանի քարտուղարներէն Ֆաիզ պէյի։

Չորրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ Բօթիի թղթապետութեան գեր-նախագահ Պ· Միօնարտիի, ոստիկանապետ Պ· Բօյօէֆի, թղթապետական բժիշկ Պ· Թէրվիկօսօֆի և Բօթիի օսմանեան հիւպատոսարանին թարգման Պ· Արիսթիտի։

Ի ՀԱՅՍ· ՊԱԼԱՏ·— Բարձր· Մեծ-Եպարքոսը չաբաթ օրը կայս· պալատ գնաց և ստացաւ Վեհ· Սուլթանի հրամանները։

ՆԵՐՔԻՆ գործոց Նախարարութեան Վսեմ· խորհրդականին Նախագահութեամբ կազմեալ յանձնաժողովն, որ կայս· հրամանաւ ածուխ և այլն կը բաշխէ աղքատաց, ամեն օր ի նիստ կը գումարի և փութով առաջ կը տանի բաշխման գործողութիւնը։

ՊԵՏԱԿԱՆ Խորհրդոյ Նախնական ատեանն յետ այսորիկ պաշտօնէից դատաստաններովը պիտի զբաղի և վճռաբեկ, վերաքննիչ ու ամբաստանիչ ատեաններ պիտի հաստատուին, որք միայն պիտի ըլլան։ Առ այդ 32 յօդուածներէ բաղկացեալ կանոնագիր մը պատրաստուած է որ այժմ կը քննուի։

ՀՆՏԱՒՏ·— Առողջապահական վարչութիւնը հնտախտի դէպքերու վրայ հետեւեալ տեղեկութիւնները հաղորդած է կայս· պալատան առաջին քարտուղարութեան·

Թուական		դէպք	մահ	տեղ
Ցունվ. 6էն	12	28	13	Սամէ
»	»	19	8	Թալարմի
»	»	19	7	Խուրէմապատ
»	»	17	8	Պէնտէր Ապպաս
»	»	15	5	Սինճան
»	»	11	3	Դամրէժ

Ի Շիրազ՝ հնտախտը բոլորովին անհետացած է։

Վանայ մէջ 29 օրէ ի վեր և Տրապիզոնի Նահանգին մէջ 17 օրէ ի վեր հնտախտի ոչ և է դէպք չէ պատահած։

ՎԵՆԵՏԻԿԻ առողջապահական համաժողովին մասնակցող այլ և այլ կառավարութիւնք համակերպեր են Բ· Դրան սա յայտարարութեան, թէ օսմ· կառավարութիւնն ինքզինքը պարտաւոր չի զգար համաժողովոյն կողմէ քուէարկեալ որոշումներուն հետեւելու, իրեն վերապահելով ի հարկին հարկ գատած միջոցները իր առողջապահական վարչութեան ձեռամբ գործադրելու իրաւունքը։

ՀԱՆՐԱՅԻՆ Պարտուց վարչութիւնը ծանուցած է Ղալաթիոյ Պորսայի ժողովին, թէ Ռումէլիի երկաթուղւոյ պարտատոմսերէն 650 հատ գնուած են, հրապարակէն վերցուելու համար։ Այնպէս որ, բաց ի մինչեւ ցայսօր վիճակահանութեամբ եղած և հետեւաբար ջընջուած պարտատոմսերէն, Հանրային Պարտուց վարչութեան կողմէ գնուած և հրապարակէն վերցուած պարտատոմսերուն թիւը կը հասնի 46,276ի։

ԴԱՏԱԿԱՆ Նախարարութեան որոշմամբ, որ վաւերացած է կայս· Իրատէով, Բաղէշի Նահանգին Կինճ գաւառին ու շրջակայ երկու գաւառակաց մէջ Նախնական դատարաններ պիտի հաստատուին յառաջիկայ 1309 տարւոյ մարտի սկիզբէն։

ԵԼՄՏԱԿԱՆ Նախարարութիւնը ծանուցած է որոց որ անկ է թէ երբ անզաւակ կամ ժառանգորդները բացակայ եղող մարդ մը մեռնի, անոր բնակած թաղին իմամն ու Մուխթարն անմիջապէս իմաց տան Ելմտական Նախարարութեան Պէյթիւլմալի վարչութեան։

ԿԻՕՉԷԵԱՆ հանգուցեալ Ցակոբ էֆէնտիի համար Ս····Է կ'ըսէ թէ հինգ հարիւր հազար ոսկւոյ (կալուած եւ հնչուն դրամ) հարստութիւն մը թողած է իւր ժառանգորդաց։

ՊՐՈՒՍԱՅԻ երկրագործական քննիչը ծրագիր մը մատուցած է ձեռնհաս իշխանութեան՝ Պրուսայի նահանգին մէջ բրինձի մշակութեան ձեռնարկելու համար։

ԱԴՐ· ՊՈԼՍՈՅ զինուորական ատեանը դեկտեմբեր ամսուն մէջ 28 մարդեր դատած է, որք իբրեւ աւազակ և գողոնաթաքոյց ամբաստանուած էին։ Ասոնցմէ հինգը դատապարտուած և հինգն ալ անպարտ արձակուած են։

ՀԱՆՐՕԳՈՒՏ շինութեանց Նախարարութիւնը հրահանգ ուղղելով ամեն կողմ ծանուցած է որ օտար երկիրներէ ի Թուրքիա բերուելիք երկրագործական մեքենայներն ու գործիները նախաառաջ քննուին ձեռնհաս պաշտօնէից կողմէ որպէս զի որոշուի թէ այդ մեքենայներ ու գործիներ երկրագործութեան յատո՞ւկ են թէ ոչ։

ԶՄԻՒՌ·—Գաւառներէ եկած տեղեկութեանց համաձայն, այդ կողմերն եւս սաստիկ ձիւն իյնէ և փոթորկալից ծիւներ ու անձրեւներ կը տեղան։ Նաւեր ընկղմած, նաւաստիներ խեղդուած և ցամաքի վրայ ալ մարդեր սառած են։

—Նախընթաց օր Կէօք Սուի գետակը սառեր է, սակայն նաւակներու երթեւեկութեամբ սառոյցներն կոտրտեր են։ Կ'ըսուի թէ երկար տարիներէ ի վեր այդ գետակ սառած չէր։

ՊԱԼԹԻԿ ծովու ռուսական ընկերութեան «Նիժնի Նովկորոտ» շոգենաւն, որ Վլատիվոսթօքէն կուգար, երէկ առաւօտ Վոսփորէն անցնելով ուղղակի Սեվաստաբօլ ուղեւորեցաւ։

ԳԱՅԼ.—Նախընթաց գիշեր երկու մարդեր Այաթէֆանօսէն Մաքրիգիւղ երթալու ատեննին չորս գայլեր վրանին յարձակեր և ծանրապէս խածատեր են զանոնք։ Այդ երկու մարդեր Զէյթուն Պուռնի հիւանդանոցը տարուեր են դարմանուելու համար։ Նոյն գիշերը մէկ քանի գայլեր Մաքրիգիւղի կայարանին մօտ գտնուած ախոռ մը մտեր են, սակայն չունները վրանին յարձակելով փախեր են։

ՀԱՃԸՆԻ նախորդ գայմագամ Հագգը էֆ· նտի, կ'ըսէ «Սաատէթ», օրինաց հակառակ ընթացից մէջ գտնուած ըլլալով, Դատական նախարարութիւնը գրած է Բ· Դրան որպէս զի անոր նկատմամբ օրինաց տրամադրութիւնն ի գործ դրուի։

ՕՃԱՌ·—Ձեռնհաս իշխանութիւնը տեղեկանալով որ չահախնդիրք ոմանք այլ եւ այլ վնասակար նիւթերէ օճառներ կը պատրաստեն, արգիլած է անոնց պատրաստութիւնը և հրամայած է գրաւել խանութպաններու քով գտնուած այդ կարգի օճառները։

ԱՆԱՍՆԱԲՈՒԺՈՒԹԻՒՆ ուսանելու համար Փարիզ գտնուող ուսանողներն՝ Ահմէտ, Իզզէթ, Ապտուլլահ ու Ղալիպ էֆէնտիներն, տարի մ'ալ պիտի մնան անդ իրենց ուսումն աւելի եւս կատարելագործելու համար։

ԶԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ վարժարանի ուսուցիչներէն Լըքօք փաշա Մարսիլիա ուղեւորած է։

ՇՈԳԵՆԱՒԻՆ ՄԷՋ·—Երէկ իրիկուն կամուրջէն Գատըգիւղ մեկնող շոգենաւին մէջ երկու յոյն բալիքարեաններ մարմնամարզական ծախորդ փորձ մը կատարեցին ուղեւորներուն առջեւ։ Ջիւնը պատճառ եղած էր որ անոնք այդ անճահ ընթացքին մէջ գտնուին։ Ձիւնագնդակ մը կը նետէ մէկը միւսին· միւսն ալ անոր, այնպէս որ գնդակի այս գէչ կատակ ապտակի կը փոխուի խոյոն· քանի մը բարեսիրտ մարդեր կը միջամտեն, բայց չատ կը զղջան, որովհետեւ բալիքարեաններուն երկայն մատուցները կը ճանկռտեն դէմքերնին։ Վերջապէս հանդարտութիւնը կը վերահաստատուի։ Եալքէն իրեւան կ'ելնէ այս կռուին սկզբնապատճառը։ Երկու օր առաջ, չատ մը յոյն երիտասարդներ ձիւնով կը զուարճանային ի Մօտա, երբ յանկարծ քար մը կ'երթայ կը կոտրէ դիմացի տունին մէկ ապակին։ Այդ ապակեջախջախ տունին նախանձախնդիր երիտասարդն է եղեր որ շոգենաւին մէջ ուզեր է հէ՞ք ապակիին վըրէժը լուծել այն երիտասարդէն, զոր յանցաւորը կը կարծէր, մինչդեռ ուրիշ մըն է եղեր յանցաւորը։

ԿԱԶԱՐԱՆՔ· — Շաբաթ աւուր «Մոնիդէօռ» կը հաղորդէ թէ առջի իրիկունը պայթում մը պատահեր է Գատըգիւղի կազարանին մէջ, բաւական մեծ վնասներ պատճառելով։ Մարդ մը ծանրապէս վիրաւորուեր է։ Այս լուրն իմանալնուս պէս, տեղական իշխանութիւնք արկածի վայրը փութացեր և հարկ եղած անմիջական տնօրինութիւններն ըրեր են։ Այս աւուր «Սաատէթ» կ'ըսէ թէ եղած վնասը մեծ բան մը չէ և թէ մարդ ալ վիրաւորուած չէ։

—Տօլմա-Պաղչէի կազարանին շրջակայքը գտնուող քանի մը բանջարանոցները պիտի գնուին անոր վարչութեան կողմէ, կազարանն ընդարձակելու համար։ Քաղաքապետութեան կողմէ կարգուած յանձնաժողով մը 250,000 ղրուշ գին որոշեր է այդ հողերուն համար, մեճիտիյէն 19 ղրուշէն։ Այս գնահատում հաղորդուեր է հողատէրերուն։

ԳԱՏԸԳԻՒՂԻ հրեայ հասարակութիւնը գերեզմանատուն չունենալով, իր մեռեալները Գուզկունճուք կը տանի թաղելու։ Այս դժուարութեան առաջքն առնելու համար, քաղաքապետութիւնը որոշած է Գատըգիւղի հրէից յարմար գետին մը տալ գերեզմանատան համար։

ԺԱՄԱՆՈՒՄՆ·— Բժշկական վարժարանի ուսուցիչներէն Տօքթ· Խայրէտտին պէյ, որ կայս· հրամանաւ ներկայ գըտնուած էր Բասթէօռի յիսնամեակին, ուրբաթ իրիկուն մայրաքաղաքս դարձաւ Փարիզէն։

Նոյն օրը Սօֆիաէն մայրաքաղաքս դարձաւ Հանրային պարտուց վարչութեան տնօրէն Պ· Նօալէ։

ՍԻՆՈԳԻՆՈՅ մէջ վարդի ծառեր հասցընելու և զայն մշակելու եղանակն ուսուցանելու համար ձեռնհաս անձ մը տարուած է անդ։

ՀՌՈՄԻ օսմանեան նախկին դեսպան վախճանեալ Ֆօթիատի փաշայի ընտանեաց ամսաթոշակ մը պիտի յատկացուի։

ՄԱՀԱՑՈՒԹԻՒՆ·—Ցունուար 9էն մինչեւ 15 մայրաքաղաքիս ու արուարձանաց մէջ 321 մահեր պատահած են՝ 153 այր ու 168 կին։ Ասոնց 193ն իսլամ (81 այր, 112 կին), 111ը քրիստոնեայ (62 այր, 49 կին) և 17ը հրեայ (7 այր, 10 կին)։

ԱՐՀԵՍՏԱԿԱՆ ամենագեղեցիկ և խիստ նմուր ակռայներ դնել, առանց քիմքի, առանց զսպանակի և առանց արմատներն հանելու· արտասանում և ծամողութիւն կատարեալ· ապահով յաջողութիւն երկու դարմանումով։

Կատարեալ գոհունակութենէ ետք վճարում· Տօքթ· Պառի, Թիւ 374, Բերա, Մեծ փողոց, ֆրանսական դեսպանատան դիմացը, ամեն օր ցորեկուան ժամը 9էն (Ը. Ե.) մինչեւ իրիկուան 5ը։

ՀԵՌԱԳԻՐ

ՓԱՐԻԶ, 28 Ցունուար· —Պ· Անտրիէօ վկայեց քննիչ յանձնաժողովոյն առջեւ թէ 1887ին, պուլանժէական խնդրոյն ժամանակ, ելեւմտից նախարար Պ. Ռուվիէ 100,000 ֆր· վճարեց Լանթէռն լրագրոյ տնօրէնին, որպէս զի իրեն դէմ ուղղած յարձակումներուն վերջ տայ։ Նախարարաց խորհուրդն առ այս 80,000 ֆր. յատկացուց գաղտնի վարկերէն։ Բայց Լանթէռն յետոյ միւս նախարարներուն դէմ գրեց, և պատերազմական նախարար Ֆէռոն զօրապետ գանգատեցաւ Նախարարաց խորհրդին։

—Պաշտօնական թերթը կը ծանուցանէ թէ Պ. Քորնէլիուս Հէրց զրկուած է Պատուոյ Լէգէոնի Բ. կարգի շքանշանէն, զոր այսուհետեւ չի կրնար կրել։

—Պ. Աուժոն, երեսփոխաններուն դրամ բաշխող միջնորդը, Պուլկարիա կը գտնուի եղեր։

—Տիկին Ժօզէֆ Ռէյնաք, Ռէբիւպլիք Ֆռանսէզի տնօրէնին կինն, որ ժառանգորդ է Պառոն տը Ռէյնաքի, իւր ամուսնոյն հաւանութեամբ յայտարարեց դատական իշխանութեան թէ այն մարդուն ժառանգութիւնէն բան մը չուզեր, (Պ. Ռէյնաքի անունն ու հարստութիւնն արատաւորուած ըլլալուն համար։)

—Պ· Շ· տը Լէսէբս դատարանի առջեւ ըսաւ թէ երկու անանուն թուղթերն որոց տէրը կը հարցուէր դատարանին մէջ՝ տրըուած էին Կօլուայի տնօրէն Պ. Արթիւռ Մէյէռի, որ այս կերպիւ 100,000 ֆր. ստացած է։

—Պ. Ռիպօ յայտարարեց Երեսփ. ժողովոյ մէջ թէ ինչպէս որ մահու թղթակից մը ձերբակալուած եւ յետոյ արտաքսուած է՝ վրայ յիշած ըլլալուն համար թէ Բանամայի բաշխումներուն մասնակցեր է Պառոն տը Մօռէնհայմ, նմանապէս պէտք եղած խստութիւնն ի գործ պիտի դրուի անգլ· Տայլիէլ գործակալութեան թղթակցին դէմ։

—Պ. տը Ռօշիլտ՝ ըստ իւր տարեկան սովորութեան՝ 100,000 ֆր· տուաւ ի նպաստ Փարիզի աղքատաց, որպէս զի վարձք չկըրնալով վճարել իրենց բնակարանէն հանուածներ բնակութիւն գտնեն, և ուտելիք գնելու համար իրենց հագուստներն և անկողնոյ կազմածքը գրաւ դնողներ զանոնք կարենան ետ առնուլ։

ՊԷԼԿՐԱՏ· —Ցունական Կաղանդին օրը Միլան Ա. Փարիզէ Պիտրէ գացեր է, և հոն յանկարծ ներկայացեր է Նաթալի թագուհւոյն բնակարանն և ողջագուրելով իւր բաժանեալ ամուսինն՝ հաշտուեր է։ Թագուհին չատ զարմացեր է։ Կ'ըսուի թէ Զաըը խրատեր է այս հաշտութիւն, յօգուտ պատանի թագաւորին։ Սերպ Խնամակալութիւնը մասն չէ ունեցած գործին մէջ։

ՎԻԵՆՆԱ· — Լլօյտի Միլանօ շոգենաւը Ադրիականի մէջ տիրող բուռն փոթորկի մը բռնուելով կորաւ, Բօլայի մօտ, բայց մէջի մարդիկն ազատեցան։

ՀՌՈՄ·— Պ. Ճոլիդդի ծանոյց Երեսփ. ժողովոյն՝ սնանկացեալ Պանքա Ռոմանայի հաշուեքննութեան արդիւնքն։ Հաւաստեց թէ դրամատանց գործին մէջ գոչաքաղութիւն և ուրիչ զեղծումներ ընողները պիտի պատժէ, բայց խորհրդարանական քննիչ մարմնոյ մը կազմութիւնն անվստահութեան ցոյց մը կ'ըլլայ Նախարարութեան դէմ։ Ինք բացարձակ մերժած է՝ պանքատմն հանող սեղանաւորական մարմիններէն երեսփոխանական ընտրութեանց համար գումարներ ընդունելու դրութիւնը։

—Աւետրական նախարարութեան պանքայից ճիւղին տնօրէն Պ. Մոնթիլի ձերբակալեցաւ կաշառակերութեան համար՝ Պանքա Ռոմանայի գործին մէջ։

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ՊԵՐԼԻՆ, 29· — Լրագիրք կ'ըսեն թէ Ցունուար 25ին կայսերական պալատան մէջ Կայսրն ու Զարեւիչն երեք ժամ առանձինն խօսակցած են։

—Զարեւիչն երեկոյին մեկնեցաւ։ Մինչեւ կայարան Կայսրն ընկերակցեցաւ, և չատ սիրով բաժնուեցան։

—Վիւրթեմպերկի Թագաւորն ալ մեկնեցաւ Պերլինէ։

—Ռայխսթակի զինուորական յանձնաժողովն աւարտեց զինուորական ծրագրին ընդհանուր վիճաբանութիւնը։

ՀՌՈՄ·— Պ. Ճոլիդդի վստահութեան խնդիր առաջարկեց, խնդրելով երեք ամիս յետաձգել՝ Պանքաներու խնդրոյն քննութեան վերաբերեալ առաջարկութեանց վիճաբանութիւնը։ Երեսփ· ժողովն 156ի դէմ 274 քուէով վստահութիւն յայտնեց։

Սակարան

ՂԱԼԱԹԻԱ, 18 Ցունուար

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՑ

3 ամիս Լոնտրայի վրայ	110 ½
3 » Փարիզի »	22 75

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՔՈՆՍՕԼԻՏԷ

Երէկ երեկոյ գոց· (Միաց. Դ· Սէրի)	23 31
Բերայի մէջ »	— —
Առաւօտուն բացուեցաւ »	23 32
Մէս օրին	23 31½
Թանզիմաթը Օսմանիյէ երէկ երեկոյ	— —
» ժամ 5ին	— —

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԷԹՂԹՈՑ

Փոխառութիւն Սէրի	55 ¼
»	31 ¼
»	23 32

ԲԱԺՆԵՏՈՄՍՔ

Օսմ. Թէմ. Ժէնէրալ Անգլ. Լր.	5 12
Քրէտի Ժէնէրալ » »	7 35
Պանք տը Քօնս. » »	4 32
Կօս. Շանժ է վալէօր » »	4 22
Րէժի » »	15 35
Թրամուէյ » »	595
Ռումէլիի Երկաթուղի Ֆր·	88 ½
Օսմնեթուղթ Լաւրիօմի	67

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ

Օսմանեան ոսկի ղրշ·	100
20 ֆրանքնոց »	87 38
Անգլիական ոսկի »	110 06
Մարք Գերմանական ոսկի »	107 20
Իմբէրիալ »	90 05
Քերիմլիք »	51 15
Ռուպլ թղթադրամ »	8 89
Մէճ. արծաթ (տարբ.) »	108 18
Պանք արծաթ »	103 20
Մէթալիք »	95 20
Քաամփիլէ »	— —
Տոկոս Ղալաթիոյ Սակարանի »	6
,, Բէօրօ Քօնսօլիտէի ,,	1
,, Րէժիի ,,	17
,, Օսմանիէի փրկ.	3
,, Երկաթուղիի սանթիմ	10

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

ՓԱՐԻԶ, 28 Ցունուար

Ֆրանսական Ռանթ 3 %	96 72
» » 4 ½ %	106 67
Օսմանեան քօնսօլիտէ Սէրի Դ.	21 40
Օսմ. մաքս. արժեթուղթ	458 75
Բրիօրիթէ Թիւրք (1890)	427 50
Օսմանեան Երկաթուղի	— —
» Րէժիի բաժնեթուղթք	356 25
Պանք Օթոման	572 87
Քրէտի Լիօնէ	752 50
Իտալական Ռանթ 5 %	90 80
Եգիպտական միացեալ	495
Չէք Լոնտրայի վրայ	25 105
Օսմանիյէ Օսմանեան քօնսօլիտէ)	— —

ԼՈՆՏՐԱ, 28

Անգլ· քօնսօլիտէ	98 43
Օսմ. » Սէրի Դ.	21 ⅝
» » » Ա.	55 ¼
» » » Բ.	31 ¼
» » » Դ.	21 ⅝
Օսմ· փոխառութիւն 1871	96 ¾
Փոխառութիւն 1877 (Տէֆանս Լոն)	93 ¾
Պանք Օթոման	12 81
Այտընի երկաթուղի	18
Դասապայի երկաթուղի	13
Եգիպտական միացեալ (ունիֆիյէ)	98 ½
» առանձ. (բրիվիլէժիէ) 1890	— —
Տօմանիալ (փոխառ. Ռօշիլտ)	103 ¼
Փոխանակութիւն Փարիզի վրայ	25 312

ՎԻԵՆՆԱ, 28

Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	121 30
» Փարիզի »	48 15
Օսմանեան Րէժիի բաժնեթուղթք	168
» Երկաթուղի	44 90

ՊԵՐԼԻՆ, 28

Օսմանեան Երկաթուղի	88 70
Օսմ. Րէժի	178
Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	20 315
» Փարիզի »	80 85

ՓԱՐԻԶ ՓԹԻԹ ՊՈՒՐՍ

ՓԱՐԻԶ, 28

Ֆրանսական Ռանթ 3 %	96 80
Եգիպտական միացեալ	— —
Օսմ· քօնսօլիտէ Սէրի Դ.	21 45
Օսմ· Երկաթուղի	— —
Օսմ· Րէժի	356 25
Օսմ· մաքս. արժեթուղթ	— —
Բրիօրիթէ Թիւրք	— —
Պանք Օթոման	574 37
Օսմանիյէ	— —

Մայրաքաղաքիս կարեւոր թաղերէ միոյն համար պէտք կայ ձայնաւոր միայն դասատուի մը։ Դիմել խմբագրատունս։
415 3—6

ԱԶԴ·—Վիէննայի Մխիթարեան Տպարանը պատիւ ունի ծանուցանել արգոյ հասարակութեան թէ 1893 տարւոյն իր ճոխագոյն պատի Օրացոյցն հրապարակ հանած է։

Գինն է կէս արծաթ մեճիտ։

Վաճառման կեդրոնատեղին է ի Ղալաթիա Բիւզանդեան Գրատուն, Սեղբոտխան, Թիւ 5 և ի Բանկալթի Մխիթարեան Գրատուն։ 6—6

ՆԱՄԱԿ ԲԱՐԻԶԷ

ԲԺՇԿՈՒԹԵԱՆ ՀՐԱՇՔՆԵՐԸ

ԲԱՐԻԶ, 15 Յունուար

Տարիներ առաջ երբ կ'ըսէին թէ ջղային դրութեան, ողնածուծի և ուրիշ շատ մը հիւանդութիւններ անբուժելի են, ոչ մէկ բժիշկ կը համարձակէր հակառակը գրուցել· ոչ ոք կը հաւատար թէ պիտի գայ օր մը, գիտութեան համար ամենապայծառ օր, երբ գիտուն մը՝ որ շատ մը աշխատութիւններ ունի ջղային դրութեան վրայ՝ փոքր սրուակ մը ձեռքը, աշխարհին ցոյց պիտի տար թէ միջին դարու մէջ սկսուած աշխատութիւնք վերջնականապէս պսակուած են։

Ո՛վ պիտի հաւատար այս հրաշքներուն· և սակայն փորձերը հոն են, յաջողութեամբ պսակուած· խոնարհինք գիտութեան առաջ որ ճշմարտութիւնն է։

Նոյեմբեր 16ին Նէքերի հիւանդանոցին մէջ բրոֆեսէօր Բէլժերի դասախօսութեան ներկայ էի· մարմնոյն մէջ մորթին տակէն հեղեր ներարկելու վրայ էր դասը· նախնական բացատրութիւններէ յետոյ, երբ գիտնական ուսուցիչը խօսեցաւ Պրօֆ-Սէգարի հեղուկին վրայ, զարմացայ. զարմացանք ամենքս ալ, մենք՝ գիտութեան «այբուբէն»ին հետ խաղացող ուսանողներ, որք այս դասախօսութեան ներկայ էինք։

Ուզեցի որ աչքովս տեսնեմ փորձերը ու իրենց յաջողութիւնները. աւելին ալ ուզեցի, պահանջեցի որ ես անձամբ օգնեմ բժշկի մը՝ իր փորձերուն։ Բարիզի հիւանդանոցներուն մէջ տակաւին չի գործածուիր այս հեղուկ, որ իր պատրաստութեան համար շատ մը խնամքներ կ'ուզէ և գլխաւորաբար ժամ ըլլալու է. երբ մէկ քանի օր միայ, կը կորսնցնէ իր զօրաւոր յատկութիւնները, և սուտ ալ է· բոլոր այս դժուարութիւնք դեռ հիւանդանոցներու մէջ բերած չեն այս կենսատու հեղուկը։ Պէտք էր որ գտնէի բժիշկ մը օրուան նորութիւններով, գիտութեան յառաջդիմութիւններով զբաղող։

Բարիզաբնակ հայ բժիշկ Տոքթ. Քէմհաճեան, որ գիտութեան յառաջդիմութիւնները չի թողուր անցնիլ առանց անոնցմէ օգտուելու իր հիւանդները, ընդունեց առաջարկս· հետեւեալ օրն իսկ աշխատութեան սկսայ։ Ինք արդէն շատոնց ի վեր մեծ օգուտներ ու ապաքինումներ ձեռք բերած էր Պրօֆ Սէգարի հեղուկով։

Ճշմարտապէս կը խոստովանիմ թէ հիացայ երբ տեսայ թէ այն հիւանդը որ ոտքերը անկանոն կերպով աջին անդին կը նետէր քալելու համար (ataxie locomotrice), այդ հեղուկէն մէկ քանի ներարկում ընդունելէ յետոյ կրցաւ կանոնաւոր կերպով քալել, մէջքին ու ոտքերուն ցաւերը պակսեցան, աչքերը իրենց բնական զօրութիւնը գտան։

Տեսայ ծերունի մը որ հազիւ գաւազանին օգնութեամբ կրնար յառաջանալ տարիներու ծանրութեան տակ կքած, և որ հեռացաւ Տոքթորին աշխատասրահէն, մէկ քանի ներարկումներէ յետոյ, այն մեծ հաւատքով թէ գիտութիւնը կրնայ փառաւորել պատասխանել։

Պրօֆ-Սէգար շատ տարիներէ ի վեր առաջին փորձերն իր վրայ ըրած է, և այսօր երբ խրոխտաբար վեր կը վերցնէ իր հանճարեղ գլուխը, չի մոռնար կրկնել թէ իր հեղուկին կը պարտի ծերութեան մէջ իր այս երիտասարդութիւնն, որովհետեւ, կ'ըսէ «երիտասարդական արեան մը եռալը կ'զգամ երակներուս մէջ, քանի որ կը գործածեմ այս հեղուկը»։

Պրօֆ-Սէգար շառլաթան մը չէ. Մեծ գիտուն մըն է։

Եւ ի՞նչ տեսայ որ կուրծքին վրայ բաղցկեղ ունէր, վէրքն արդէն բաւական ժամանակէ չիբերնար, անհետացած է, ամէն ներարկման կ'զգամ, կ'ըսէր, թէ ցաւս կը պակսի․․․ Ո՛վ գիտէ, կարելի է օր մը ինքն ալ կատարելապէս բուժուի։

Եւ խորհի՞լ թէ տարիներ առաջ երբ կ'ըսէին թէ ջղային դրութեան շատ մը հիւանդութիւնք անբուժելի են, ոչ ոք կը հակառակէր։

ՌՈՒՍԱՆՈՂ ՄԸ

ՀԻՒՊՇՄԱՆԻ ՆՈՐ ԳՈՐԾԸ

Համբը Ամսօրեայ իր յունուարի թուով սկսած է հրատարակել մեծանուն հայագէտ Հիւպշմանի ՍԵՄԱԿԱՆ ՓՈԽԱՌԵԱԼ ԲԱՌԵՐ ՀԻՆ ՀԱՅԵՐԷՆԻ ՄԷՋ անուն կարեւոր գրութեան թարգմանութիւնը. (H. Hübschmann, Die semitischen Lehnworter im Altarmenischen: ZDMG. XLVI 1892, pp. 226—268։) Թարգմանութիւնը ամբողջական է։ Հայերէն բառերուն նրբական տառերով գրուած ընթերցումները ի հարկէ դուրս կը մնան.— ինչպէս նաեւ հայերէն բառերու գիմաց գրուած նշանակութիւնը միայն ուր պէտք երեւցած է՝ պահած են։— Բայց ուր որ (եբրայական տառերով գրուած) ասորերէն բառերէն նաքը եւրոպական գիրով (— ըստ նորագոյն դրութեան գիտնոց —) գրուած էին այն բառերուն ընթերցումները, անփոփոխ պահուած են, վասն զի հայերէն տառերն՝ ըստ արեւմտեան եւ արեւելեան գաւառաբարբառներու՝ այլ եւ այլ կերպով հնչուելով՝ ամեն ընթերցողի համար միեւնոյն հնչումը չունին· բայց ասոր նոյն լեզուի հնչմունքը ոչ միշտ ճշգրիտ կրնան ներկայացնել։ Վիեննայի Մխիթարեան հայր Համդէսը կարեւոր չէ համարած սա անդ գիտողութիւն յաւելուլ՝ թէեւ տեղ տեղ կարելի էր· միայն հայերէն բառերու հետ համեմատուած յունարէն և այլ բառերու նշանակութիւնքն աւելցուցած է, ուր որ հեղինակը չէ գրած։

Աւասիկ Հիւպշմանի գործոյն յառաջաբանը՝ որ գաղափար մը կուտայ լեզուաբանական այդ կարեւոր երկասիրութեան վրայ։

«Մեր յաջորդ գրութեան նպատակն է հին հայերէնի մէջ սեմական փոխառեալ բառերու ամբողջ մթերքը նորէն քննել, ըստ ծագման նոյն բառերուն՝ երկու ճիւղի (ասորերէն եւ արաբերէն) անջատել, եւ հետազօտել անոնց ձայնական յատկութիւնները։ Բառերն երկու դասակարգի բաժնելու ատեն շատ մը բառեր դժուարութիւն կը յարուցանեն, այսինքն անոնք՝ որ թէեւ ասորերէնի եւ արաբերէնի մէջ կը գտնուին, բայց այս լեզուաց բնիկ չեն, այլ փոխառութիւն են կամ այնպէս կ'երեւայ թէ ըլլան, եւ չենք գիտեր թէ ուստի ծագած են ասոնք, եւ ի՛նչ ճամբով— ասորերէնի և արաբերէնի միջնորդութեամբ թէ ոչ— Հայոց հասած։ Այստեղ շատ դիպաց համար ամենէն հաւանականն է ընդունիլ՝ թէ պարսկերէնէ առնուած են ասոնք կամ պարսկերէնէ անցած են· վասն զի ծանօթ է որ թէ՛ Հայք և թէ՛ Արամայեցիք ու Արաբացիք շատ բառեր փոխ առած են պարսկերէնէ։ Քանի մը հին բառերու նկատմամբ կրնայ տարակուսական ըլլալ թէ ուղղակի՞ յունարէնէ առած են Հայք՝ թէ Ասորւոց միջնորդութեամբ, (— այս դէպքիս մէջ ասորերէնէ փոխառեալ կը համարուին, —) եւ քանի մը նոր բառերու նկատմամբ կրնայ խնդիր յառնել թէ ուղղակի՞ արաբերէնէ առնուած են հայերէն մէջ թէ արաբացեալ նոր-պարսկերէնի (եւ յետոյ՝ տաճկերէնի) միջնորդութեամբ։ Ես այս վերջին տեսակները արաբերէնէ փոխառեալ բառերու կարգին մէջ դրած եմ ուր որ ստոյգ էր արաբական ծագումը, նոյնպէս նաեւ քանի մ'օտար բառեր՝ որ արաբերէնի ձեւով հայերէնի մէջ՝ մտած են։ Քանի մը բառերու վրայ ալ յետոյ կրկին պիտի խօսինք, երբ պարսկերէնէ եւ յունարէնէ առնուած փոխառութեանց վրայ ճառենք։

«Այս նիւթոյս վրայ ճառող մատենագրութիւնն մինչեւ 1877 ի մի հաւաքած է Լակարտ իւր «Հայերէնի Ուսումնասիրութիւնք» գործոյն մէջ ի Կէօթթինկէն 1877։ Ասոր վրայ յաւելլու է իմ նախորդ մէկ գործս Բ և Գ և Պատկանեանի՝ Նիւթք հայերէն բառարանի Ա. եւ Բ, ի Պետրբ· 1882 և 1884 (ռուսերէն։)

«Գործոյս արամէական մասն աչքէ անցուցած է Նէօլտէքէ (Noldecke)։ Ուր որ այս նկատմամբ հնոց աւանդածէն տարբեր կը գտնեմ՝ իւր ճոխութեան վրայ յեցեալ է։ Ասորեստանեայ լեզուի նկատմամբ եղած տեղեկութիւնք հաղորդած է ինձի Տր. Ենսէն (Jensen)։»

ԹԱՏՐՈՆ Ի ԴԻՒՑԱԶՆՈՒԹԻՔ

Վերջերս Փարիզ այցելեցին երկու հռչակաւոր երգչուհիներ, Տիկ. Ատելինա Բաթթի և Օր. Վան Զանդ։ Նրբաղեղ մէկ խմբագիրը հետեւեալ տեսակցութիւնն ունեցեր է առաջնոյն հետ·

ԱՏԵԼԻՆԱ ԲԱԹԹԻ

Հրաշածայն երգչուհին, աւելի մանկամարդ և աւելի աշխոյժ քան երբեք, ընդունեց զիս դուրս ելնելու պահուն, նախընթրիքէն ետք։

—Անհամբեր եմ Փարիզը նորէն տեսնելու, ըսաւ Բաթթի, չըլլելու այս փողոցներն որք այնքան գեղեցիկ յիշատակներ կը ծնուցանեն ինձ, և նաեւ երթալ յանկարծակիի բերել․․․ իրենց տան մէջ հոս ունեցած բոլոր ազնիւ բարեկամներս։ Ուստի ներողամիտ եղէք եթէ երկարօրէն վար չդնեմ ձեզ հոս։ Բայց կը խոստանամ փոխարէնն հատուցանել ձեզ երբ ապրիլի սկիզբն հոս դառնամ։

—Ի՛նչ, հազիւ եկած էք և արդէն մեկնելու վրայ կը խօսի՛ք։

—Աւա՛ղ, այնպէս պէտք է, յանձնառութիւններ ունիմ․․․

—Փարիզէ հեռի՞։

—Աւա՛ղ։

—Բայց Օբերա՞ն։

—Զկրցայ համաձայնիլ Պ. Պերթրանի հետ։ Գիտէ՞ք թէ խնդիրն ինչ բանի վրայ էր։ Օբերայի տնօրէնն առաջարկած էր ինձ որ յանձն առնեմ, Կոնեօյ գլուխ-գործոցին հարիւրամեակին առթիւ, երգել Ժիւլիէթի այն դերը զոր պատիւ ունեցայ ստեղծել ի Փարիզ և երկու տարի առաջ վերստանձնել երբ Թատերախաղը Օբեռա-Քոմիքէն Օբերան անցաւ։ Պ. Պերթրան կ'առաջարկէր նաեւ որ ստանձնեմ կարգ մը ներկայացումներ որք պիտի տրուէին Կոնեօյին ի պատիւ մտադրեալ հանդէսի միջոցին։ Կը հասկնա՞ք իմ ուրախութիւնս, վասնզի Փարիզեան հասարակութեան վրայ ունեցած զգացումներս չեն փոխուած։ Ամենէն փափուկներէն մին կը նկատեմ զայն։ Ուստի սիրով ընդունեցի առաջարկը։ Բայց կը միայն պայմաննե՛րը, և քաւէ՛, հոս սկըսան դժուարութիւնները։

Տիկին Ատելինա Բաթթի խօսքն ընդհատեց հոս, և կէս տխուր, կէս ժպտուն·

—Կարծեմ թէ Փարիզցիները այնքան չեն սիրեր զիս որքան ես կը սիրեմ զիրենք։ Վասն զի, երբ մէկը սիրեն, չեն թողուր որ մեկնի, տեղի չեն տար իրենց պատճառներուն առջեւ, ամեն բան կ'ընեն վար դնելու համար զայն, խորամանկութիւն, մինչեւ իսկ բռնութիւն։ Եւ, իրաւ ալ ամենէն աւելի ուզած բանս է միալ․․․

—Բայց տակաւին յուսալի չէ՞ որ յաջողիք միջին ճամբայ մը գտնել․․․ կամ թէ գտնեն ձեզ համար։

—Այդ բանը չըլլար։ Ալ հիմակ շատ ուշ է։ Վերջնապէս որոշեցի յանձնառութիւններ որք տակաւին առկախ կը մնային։ Ուրբաթ օր Նիս կ'ուղեւորիմ, ուր պիտի ներկայացունեմ «Սեվիլի Սափրիչը», «Թրավիադա»ն և «Ռոմէօ ու Ժիւլիէթ»ը։

«Առաջին երկուքը պիտի երգեմ իտալերէն, և վերջինը ֆրանսերէն։ Անկից Միլան պիտի երթամ, ուր կը յուսամ գտնըւիլ փետրուարին։ Սքալայի թատրոնը պիտի երգեմ «Սեվիլի Սափրիչ»ը «Ռոմէօ ու Ժիւլիէթ»էն զատ Տոնիձէթթի «Լիւսի»ն։

—Սակայն, կը կարծէի թէ Սքալայի թատրոնը պիտի ներկայացուէր Վերտիի նոր օբերան, որուն գլխաւոր դերը պիտի կատարուէր Մօրէլի կողմէ։

—«Ֆալսթա՞ֆ»ը։ Գիտեմ, բայց կարգադրութիւններ ըրած եմ իմ ներկայացումներուս շարքը տալու համար, անանկ մը որ Միլանէն մեկնիմ Վէրտիի թատերախաղին փորձերէն առաջ։ Անկից Ճենովա պիտի երթամ, ուր հաւանօրէն մէկ ներկայացում պիտի տամ։ Յետոյ Նիս պիտի դառնամ, ուր երկրորդ անգամ պիտի սկըսիմ ներկայացումներս, որք պիտի վերջանան ապրիլի սկիզբն, յորում պիտի վերադառնամ ի Փարիզ։

Տիկին Բաթթի ինձ կը նայի ժպիտով մը որ հարցման մը կը սպասէր կարծես։

—Եւ ա՞յն ատեն, կը հարցունեմ։

—Այն ատեն, կը տեսնենք։ Բայց բան մը չեմ հաւատեր ձեզ։ Ճշմարտութիւնը սա է որ տակաւին խորհուրդ մը չունիմ այն ատենին համար։

—Իսկ Ամերիկա՞ն։

—Այս տարուան համար որոշուած բան է։ Կը տեսնէք որ արձակուրդ բնաւ չունիմ։

—Ձեր այս նոր յանձնառութեան մասին լրագիրներուն հաղորդած առասպելական թուանշանները ճշմարի՞տ են։

—Կատարելապէս։ Իւրաքանչիւր երեկոյթի համար հինգ հազար տոլար, այսինքն քսան և հինգ հազար ֆրանք ստացայ։ Բայց ասիկա ինձ առաջարկուած ամենէն գեղեցիկ վարձատրութիւնը չէ։ Արդարեւ, յառաջիկայ տարի ի Պրազիլիա շրջան մը ընելու համար իւրաքանչիւր երեկոյթի երեսուն հազար ֆրանք առաջարկեցին ինձ, ճամբու ծախքը Տնօրէնութեան վրայ, եւ այս ոչ միայն ինձ այլեւ հետեւորդներուս ալ համար որք վեց հոգի են։ Սակայն չընդունեցի։ Պրազիլեան ա՛յնքան հեռի է։

Եւ տիկին Ատելինա Բաթթի կը բաժնուի ինէ աշխոյժ, ոստոստուն, ծիծաղկոտ, բուխով·

—Կտակել պիտի տաք զիս բարեկամներուս։ Ցտեսութիւն՝ ապրիլ ամսուն։

* *

ՕՐ. ՎԱՆ ԶԱՆԴ

«Լաքմէ»ի շնորհագեղ ստեղծիչը վեց շաբաթէ ի վեր կը գտնուի ի Փարիզ ուր կը բնակի, Վիքթոր-Հիւկօ ծառուղին, այն տունն որ ժամանակով կը պատկանէր տիկին Մելպա։ Տո՞ւն, ինչո՞ւ տուն։ Լաւագոյն է վանդակ ըսել, քանի որ սոխակները կը բնակին հոն կարգ ըստ կարգի։

Օրիորդ Վան Զանդ Վիքթոր-Հիւկօ ծառուղին հաստատուած էր մօրն հետ։

Շատ պարզ և մենաւորիկ կեանք մը կը վարէ ի Փարիզ և կը քաշուի ամեն տեսակցութենէ։

Եթէ օրիորդ Վան Զանդ չի խօսիր, չերգեր ալ, նոյն իսկ իր բարեկամներուն համար։

Տիկին Քամբպէլ-Քլարք, «Տէյլի Թելեկրաֆ» ի Փարիզեան հռչակաւոր թղթակցին կինը, վեց շաբաթէ ի վեր չէ յաջողած լսել հրաշալի ձայնը սոյն երգչուհիին որ սակայն իբր իր անդրանիկ բոյրը կը նկատէ այդ կինը։

Ո՛չ։ Օրիորդ Վան Զանդ չուզեր երգել․․․ ընկերութեան մէջ։

Ա՛հ, եթէ բարեխիղճ պարիկ մը Օբեռա-Քոմիքի բեմին վրայ տանէր զայն և խնդրէր անկից որ իր ձայնը լսել տայ նոր դերի մը մէջ, օ՛հ, այն ատեն օրիորդ Վան Զանդ մեկենմեկ պիտի դադրէր համր ըլլալէ, և Փարիզցիներն յափշտակուս պիտի մընային անոր ձայնին ի լսել որ միշտ նոյնքան գեղեցիկ է, բայց աւելի պայծառ և աւելի զօրեղ քան երբեք։

Աւասիկ երազ մը զոր կը գգուէ, կարծենք, օրիորդ Վան Զանդ· երազին յիրականութիւն՝ շատ անգամ ճամբան կարճ է· կը մաղթենք որ աւելի կարճ ըլլայ։

Եթէ օրիորդ Վան Զանդ չերգեր, ի փոխարէն մտիկ կ'ընէ․․․։

Իր երեկոյթները կ'անցունէ մաս մը յ'Օբեռա, մաս մը յ'Օբեռա-Քոմիք և քանի մը ուրիշ բարեկամ սրահներու մէջ։

Այս վերջին օրերս, ներկայ կը գտնըւէր Տիկին Բիւլիքէրի երեկոյթին, բայց ներկայ կը գտնուէր իբր պարզ հանդիսատես, չատանելով, աւա՛ղ, երկու ձեռքով ծափահարելով այն երաժշտական յօրինուածները զոր համակրելի տանտիրուհին կը պարզէր անոր․․․ ականջներուն առջեւ։

Օրիորդ Վան Զանդ Փարիզ պիտի մնայ մինչեւ յառաջիկայ ամսուն վերջը։ Յետոյ Բօ պիտի երթայ, ուր պիտի երգէ երեք չորս անգամ։ Բօէն Լոնտոն պիտի անցնի, ուր պիտի մնայ ամբողջ ամառը, փառաւոր ապարանքի մը մէջ զոր գնած է Հայդ-Բարքին դիմացը։

Ապա հաւանօրէն պիտի դառնայ Փեթերսպուրկ, եթէ այն բարեխիղճ պարիկն որուն վրայ քիչ մը առաջ խօսեցանք, սակէ թել մը չանցունէ․․․ անոր կոկորդին։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ

Ձմռան սաստկութեան պատճառաւ պէտք եղած քանակութեամբ ցորեն հասած չըլլալով, գները բարձրացած են։ 1000 գրիւ կարծր ցորեն, որ հասած էր նախորդ շաբթուն, ամբողջովին վաճառուեցաւ Ռուսիկէի և Ազգ. Պոլսոյ տեսակներուն օխան 39էն 40 փարայի, իսկ Ռոստոմճայի ու Սամսոնի տեսակներուն գրիւը՝ 19ուկէսէն 20 ղրուշի։ 2500 գրիւ կակուղ ցորեն հասաւ։ Գրիւին գինն է 19էն 22ուկէս ղրուշ, ըստ տեսակին։ Կիրքա և ազիմա ցորէններէն ո՛չ հասաւ, ո՛չ վաճառեցաւ։ 600,000 օխա եգիպտացորեն վաճառեցաւ, օխան 21ուկէսէն 22 փարայի, և 3000 օխա գարի՝ գրիւը 10էն 10ուկէս ղրուշի։ Գործ չեղաւ հաճարի ու վարսակի վրայ։ Գալով ալիւրին, նախորդ շաբթուան մէջ հասած 1000 պարկը վաճառեցան բարձր գներով։ 30,000 օխա թեփ վաճառեցաւ, 13էն 14 փարայի։

Լուբիայի, բակլայի, կանեփի, բամբակի ու խաշխաշի վրայ բնաւ առուտուր չեղաւ։ Մինակ վաճառուեցան՝ 250 պարկ սիսեռ, օխան 53էն 57 փարայի, 550 պարկ սուսամ՝ 82էն 90 փարայի, 400 պարկ կտաւատ՝ 49էն 49ուկէս փարայի և 600 պարկ կորեկ 82էն 85 փարայի։

Արտածելի գլխաւոր նիւթերէն՝ աֆիոնի վրայ գործ չեղաւ, և թիֆթիկի վրայ ալ շատ քիչ։ Պարկ մը միայն գազի խէժ վաճառուեցաւ, կեսարիոյ դեղին տեսակէն, օխան $22\frac{1}{2}$ ղրուշէն, և 84 պարկ դեղին ճէհրի՝ որուն 77ը կեսարիոյ, $4\frac{1}{2}$էն $4\frac{5}{8}$ ղրուշէն և 7 ը Եօզղատի՝ օխան 4 ղրուշէն։ Կապերտի վրայ քանի մը գործեր եղան, իսկ խոզակի ու մետաքսի վրայ՝ բնաւ։

Ալքոլոյ ոչ հասաւ, ոչ վաճառեցաւ։ Գաղթաբերբերէն հասաւ 200 պարկ խահուէ, որ պատրաստ գտնուածին հետ միանալով, վաճառուեցաւ 500 պարկ, 100 օխան $12\frac{1}{2}$էն $14\frac{1}{2}$ օսմ. ոսկւոյ։ 4500 պարկ շաքար հասաւ և վաճառուեցաւ 115էն 120 ղրուշի, ըստ տեսակին։ 300 պարկ Ռանկունի բրինձ և 100 պարկ ճաբոնական բրինձ վաճառուեցան, առաջինը 112 և երկրորդը՝ 150—160 ղրուշէն։ Շաբթուան մէջ հասած 300 սնտուկ մոմին մէկ մասը միայն վաճառուեցաւ։ Բէյպօլի վրայ ընթացիկ գործեր։

ՊԱՏԿԵՐՆԵՐ

Համատարա՛ծ մառախուղ· աչք աչքի չի՛ տեսնար։

Երկնքի նուրբ ծակոտկէն նքոյրը անդադար կը մաղէ մոխրանման անհատնում փոշեսրսկում մը որ մթնոլորտին մէջ կ'սկսի շողիլ յուշիկ՝ շղճհանգոյն անշօշափելի մըշուշով, անշրպետն համբուն խտացնելով ամպերէն գոլոշիքի ծայրապատար ծաւալմամբ։ — Տարտամի մասին հարեւանցի գաղափար մը ընծայող համյնապատկե՛րը բնութեան որուն մէջ ընկլուզուած գերեզմանուա՛ծ է ամէն ինչ։

Սիրքէճիի ծովեզրը կը սլքտայի այն առտու, թաշկինակ մը քիթիս բռնած՝ ողջպահիկ կանոններու զեղծում չընելու մտօք· չոր ցուրտ մը կը լէր դէմքս ու ձեռուըներս՝ սառուցային լիզումով։ Ո՛րչափ կանուխ, արշալոյսին հետ արթնցողներու մրջնահածութիւն մը կ'եռուզեռար հոնտեղ, անձնիւրը իր կարգին մաս ունենալով այն բազմօղ ոգեւորութենէն որ բոլորտիքս կը խլրտէր։

Քա՛յլ մը, և ահա խոհարարներ են, չարժուն կրպակնին ճամբուն վրայ հաստատած, չարունակելով քչել խանձրած կերակուրներ ճենճերաբոյր։ Մէ՛յ մ'ալ, եւ այս անգամ դէմս կ'ելլեն բեռնակիրներ, համետաւոր, թիկնկոր, փոխադրելով մրգեղինաց սնտուկներ և անդրյշներու չանխայելով տեղայ յիշոցի տարափը։ Ու քիչ մը հեռուն, դէպ ի ծովափ կոյս, մակուկավարներ ոյց ադերասգոյ պռոշտուքը կոկորդնին կը պատռտէր։ Ամէն անհատ օրուան գործունէութեան խառնուած՝ կը հետապնդէր իւր փուճ չահաւորին։

Հիմա նաւամատոյցն եմ. գիշերուընէ հասած՝ դադար կ'առնու իգմիր երթեւեկող շոգենաւն։ Իր վրայ նայելով՝ ակամայ կ'առիպուիմ նմանցունել զանի այն ծերուկին որ իր կարճ ուղին կտրելէ յետոյ մէկ կողմ կը կծկտի, կրած խոնջանքէն հատուելով ու փշալով։ Տախտակամածին վրայ, դիբռուտար դիզուած են նաւէն հանուած ապրանքները· հո՛ւսա իւղոտ տակառ մը, քովը ճամբորդի ծրարներ, և հո՛ւնա կոչտակերտ վանդակներ հաւեղէններու ուր բարդ ի բարդ հնդկահաւեր լեցուած են։

Ա՛լ ուշադրութիւնս այս վերջինով զբաղած է· բոլորովին մօտիկցած՝ կը դիտեմ արկնոյներու այդ չեղջակոյտը, ու սրտի սաստիկ սեղմում մը կ'զգամ ականջ դնելով մէջիններուն խորթանսագ կլուկերդութեան՝ ուր կ'երեւակայեմ գտնել երաչխէպի չեչտեր։ Աւելի կը մօտենամ· ոմանք գլուխնին մաղտաբուխ դուրս ցցած՝ կը կլտցահարեն հանդերձս, իրենց նեղուածքէն չլրտիլ ճգնելով։

Կրկի՛ն միաբերան գլգլածայնութիւն, ընդհատու՛ած, կցկտո՛ւր հեծկլտուքը հնդկահաւերուն որ մէկէնմէկ կը պոռթկայ իրենց հաղագէն, խուլտանգումի անձնուէթիւններով կեղերջական։

Հետաքրքրութենէ աւելի արգահատանքի զգայականութեամբ տոգորուն՝ կը փորձուիմ չօշափել զիրենք, թեւս կ'երկնցունեմ վրայի վանդակին, ու․․․ սոսկո՛ւմ։— Երկու սեւուկիկ զանգուածներ տամկափետուր՝ փռուած արկնոյին արտաքին երեսը՝ անզգայիկ և անշունչ· ահա ինչ որ կը դպին ձեռքիս, ու ետ կը քաշուիմ, սիրտս մեռելային սարսուռով մը սրսփուն և դէմքս պժգանքի այլանդա՛կ ծամածռութեամբ, պակուցմամբ դիտելով անոնց մարմինները սըքած ու սատկած։

Մեկցմեկու կրայ, երկա՛ր ատեն բանտուած այդ անել տանջարանաց մէջ, ժամերո՛վ անօթի ծարաւ, մինչեւ ոսկորներնուն ծուծը անցնելով պաղկային օդոյն պաղութիւնը, վերջապէս իրենց ոսին իրանը ցորեկուան ճգնաժամային ընկումներէն յետոյ գիշերն ալ լիպիկ ըլլալով չաղեն, այդ զոյգ մը հնդկահաւերը խեղացի փրթեր էին սատկիլ, խալըսելով իրենց վտարանդիկ վիճակէն։ Ու հիմա, վանդակէն դուրս միւսներէն աւելի հանգստաւէտ, կը մրափէին իրենց քունը անդենական, զինովութենէ արբեցածեալ երեւոյթով· մինչդեռ տակիննները՝ մկոտ կծկումներով զոփալով՝ չէին դադրեր բառնալէ մի՛եւնոյն լալկան կռինչը ողբոց։

Ու ինծի անանկ կուգար որ ողջ մնացողները յետին արարողութիւնը կեղերգէին իրենց մեռնող ընկերներուն որոց դագաղն ու պատուանդանը անոնք էին դարձեալ՝ իրենց ոստահիւս օթարաններով։

Իւսկիւտար — ՍՈՂՈՄԷ

ԶՈՒԱՐՃԱԼԻՔ

—Հաւատա՛ ինձ, աղջիկս, ամուսնացի՛ր Պ. Վ․ին հետ, բարի մարդ մ'է, որ քեզ երջանիկ պիտի ընէ, առաքինի մարդ մը, լաւ յատկութիւններով օժտուած։

—Բայց, մայրիկ, պատասխանեց աղջիկը, այդքան կատարեալ մարդու մը հետ ամուսնացած ատենս, ի՞նչ պիտի ընեմ իմ պակասութիւններս։

—Կ'ուզդես զանոնք, զաւակս։

Մանկամարդ աղջիկը կ'սկսի լալ։

* *

Անմիտ մարդուն մէկը հարցուց փիլիսոփայի մը·

—Հարուստ ըլլալու ճամբան կրնա՞ս ցոյց տալ ինձ։

—Ասկէ դիւրին բան չը կայ, պատասխանեց փիլիսոփան· սա աջ կողմի ճամբուն հետեւէ, ձախը զարծիր և վերջը ամեն կողմի ճամբաներուն հետեւէ. այսպէսով նպատակիդ կը հասնիս։

* *

Անգլիացւոց պաղարիւնութիւնը առածի կարգ անցած է։

Օր մը երկու անգլիացիք ճաշարան մը կը մտնեն և երկու պիֆթէկ կը պատուիրեն։ Անգլիացիներէն մին մէկէն ի մէկ կաս կարմիր կըլլայ, սոսկալի տկարութիւն մը կը զգայ, և քանի մը վայրկեանէն կը մեռնի։

—Կառսօ՛ն, կը գոչէ ընկերը, միայն մէկ պիֆթէկ բեր· յետոյ, մեռած մարդը ցոյց տալով,—ասիկա ալ վերցու՛ր։

* *

Գիւղացի մը փաստաբանի մը խորհուրդ կը հարցնէր իւր գործին վրայ։ Գործը լաւ մը քննելէն վերջ, փաստաբանը կըսէ թէ՝ աղէկ վիճակի մէջ է։ Գիւղացին վարձքը կը վճարէ, յետոյ կը յաւելու։ «Այժմ որ վճարուած էք, ըսէք կաղաչեմ թէ գործս առաջուան պէս աղէկ կը գտնէ՞ք։»

Տ. Զ.

ՄԵԾ ՄԹԵՐԱՆՈՑ ԴԱՇՆԱԿԻ
Հիմնեալ 1889 ին

Ե. ՅԱԿՈԲԵԱՆ

Բերա, Մեծ-Փողոց, Թիւ 10, Բասաժ Խրիսթաքի

Նոյն Բասաժին մէջի մթերանոցը կը կրէ Թիւ 6

Վաճառում և գնում, փոխանակութիւն և վարձում, դաշնակայարդարում և նորոգում, գաւառաց կողմէ յանձնարարութիւնք ամենայն խնամով և փութով կը կատարուին։

Դաշնակներ, Փարիզի ամենալաւ գործարաններէն, այնպիսի գիներով որ ամեն մրցում կը ջրէ։ Սրահի քոնսոլաւոր դաշնակներ, կրկին ջահերով, երկաթէ շրջանակով, ուղղահայեաց լարերով, փղոսկրէ ստեղնաշարով, ֆրանսական պատրաստութիւն Քլէն վաճառատան, տաս տարուան համար նորոգութեան պէտք չունենալու երաշխաւորութեամբ, 30 օսմ. ոսկւոյ, սիրուն աթոռակով մը և չորս պատուանդաններով։ (Քլէն վաճառատունը մինչեւ ցարդ քսան ոսկեայ և արծաթեայ շքադրամ և պատուոյ հինգ վկայական ընդունած է)։ Համակ ոսկեզօծ դաշնակ մը ուղղահայեաց ազեւոր(հնութիւն) — Սրահի դաշնակներ՝ ոսկեզօծ և արծաթազօծ նկարներով (Քլէն)։ Երեք օքթաւով դաշնակներ, նուէրի համար։— Ինքնանուագ դաշնակներ.— Բոտոն՝ (այսինքն ոտքով նուագելու դաշնակներ).— Տէպէն՝ (ձեռքով նուագելու դաշնակներ։ Ցինեայ դաշնակները պարզ դաշնակաց պէս ձեռքով ևս կը նուագուին. Պոլը դաշնակներ բոլորովին պղպջի վրայ ոսկեզօծ արոյրէ ծաղիկներով.— Երգիոնք Ամերիկեան.—Նօթա դարձնելիք կատարելագործեալ գրակալներ, (tourne-feuillets)· Ինքնաշարժ գրակալներ.—մետաքսեայ գրակալներ.— ամեն տեսակ մէկ կամ երկու երեսով փայտէ կամ երկաթէ ոսկեզօծ կամ սեւաներկ գրակալներ։ Աթոռակներ և թիկնաթոռ աթոռակներ, զանազան գիներով, երաժշտութեան պարզ զրուցեամբ էթաժէրներ.— Պարզ և հնչական չափահարներ.—Երաժշտականներ, պատուանդաններ, նոր տեսակ դաշնակի ճրագներ, մետաքսանկար ծածկոյթներ դաշնակի վրայի և ստեղնաշարի համար· սիրուն առարկայներ դաշնակներու վրայ հաստատելու համար եւն. եւն. դաշնակի ամեն տեսակ պիտոյքներ և մանր նիւթեր. մեծաքանակ և փոքրաքանակ վաճառումն։ Ցիւեալ դաշնակի վերաբերեալ գործիքներն Փարիզի ամենէն համբաւաւոր Միւլլէրի վաճառատան մէջ պատրաստուած են։

Դաշնակներ յանձնարարութեամբ, աւելի աժան գնով քան այն դաշնակներ զորս յանձնակատարք բերել կուտան։ 329

Գարեգին էֆէնտի Պասմաճեան որ մեր վերջին նկարահանուիլը ճշդիւ լուծողներուն մէջ առաջնութիւն ունէր, իրեն նուիրուած եռամսեայ «Արեւելք»ը նուիրած է Սկիւտար, Սելամիէյի ընթերցարանին։

ԻՆՉՊԷՍ ԿԸ ՇԱՀԻՔ
300,000 ՖՐԱՆՔ

Եթէ երկու ամսը հեղ մը 5—10 ղրուշ տալով մէկ երկու բռոմէս չը գնէք, հետեւաբար չէք կրնար մասնակցիլ Ռում. երկաթուղեաց առաջնակարգ վիճակահանութեան։ Եւ եթէ չը մասնակցիք ի՞նչպէս կարելի է շահիլ 300,000 կամ ուրիշ ո և է գումար սոյն վիճակահանութենէն։ Այո, երկու ամսը անգամ մը գնելու է բռոմէս մը, բայց դիտեցէք որ ձեր գնած բռոմէսը էն բաղդաւորներէն ըլլայ։ Գնեցէք ՏԻԳՐԱՆ Մ. ԱՐՁՐՍԱՆ բռոմէսներէն, որոնց շահած և գնողներուն վճարուած պարգեւները առաջին տեղը կը բռնեն հրապարակին վրայ։

Յառաջիկայ 1893 Եւր. փետրվ. 1 ին, այսինքն յունվար 20 ին պիտի քաշուի այս վիճակահանութեան 138 երորդը, և 600 հոգի պիտի շահին։

Եթէ ամբողջ բռոմէս մը գնէք, ինչ որ շահիք, ամբողջապէս կը ստանաք։ Եթէ կէսը գնէք, կէսը կը ստանաք և եթէ քառորդը գնէք, շահուածին քառորդ մասը միայն կըստանաք։ Ամբողջ բռոմէսին գինն է 7 ուկէս, կէսինը 5 և քառորդին 3 ղրուշ։ Գաւառներէն բոսթայի բուլ ալ կընդունուի, պայմանաւ որ գալիք ու երթալիք ապահովագրեալ բոսթային ծախքը գնողը վճարէ։ Հարիւր ղրշ․ի մէկէն գնողին և ծախողներու զեղջ կ'ըլլայ։

Ղալաթիա կամուրջին գլուխը Թիւ 33
363 ՏԻԳՐԱՆ Մ. ԱՐՁՐՍԱՆ

ԴՐԱՍԵՆԵԱԿ
ՓՈԽԱՆՈՐԴՈՒԹԵԱՆ

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԷՖ. ՊԷՅԱՋԵԱՆ

Որ Օսմ. դատարանաց քաղաքային, պատժական և առեւտրական ճիւղերուն մէջ երկոտասան տարիներ անդամութեան պաշտօններ վարելէ յետոյ վերջին տարիներս փաստաբանական գործերով կ'զբաղէր, իւր գրասենեակն հաստատած է ի Պոլիս։

Կ'ստանձնէ Կ. Պոլսոյ և մերձակայ գաւառաց մէջ Օսմ. քաղաքային և առեւտրական դատարանաց, վարչային ժողովոց եւ մահքէմէի շէրիյէի առջեւ տեսնուելիք ամեն կորգի դատերու (պիտայէթ, իսթինաֆ, թէմիիզ), ինչպէս նաեւ մեր Ազգ. Պատրիարքարանի մէջ տեսնուելիք դատերու փոխանորդութիւն և դատական ամեն տեսակ գրութեանց պատրաստութիւն։

Կ'ընդունի գաւառներէ յղեալ իսթինաֆի և թէմիիզի վերաբերեալ գործեր և դատական և Օսմ. ուրիշ ամեն նախարարութեանց մօտ հետամտութեան կարգի (թաագիպաթ) յանձնարարութիւններ։

Մասնաւոր պայմաններով կը հայթայթէ դատական ծախսն և փոխանորդութեան վարձքն այն տեսակ դատերու, որք սուղ միջոցի մէջ յաջողութեամբ վերջ գտնելու ապահովութիւն ունին։ 17

Դիւան. Բիւյիւք Ապպուտ խան, Թիւ 4, Մաքբուչճուլար-Իչի, Ստամպոլ։ 28—60

ԵԳՈՐԴԻ ՊՕԹԻԻ ԶԿ Ն ՀՇԱՐԱԿ

Կ. Պոլիս, 15 ոկտ. 188?

Պարոնայք Աղող և Պօռէն,

Ցորժէ հետէ սկսած եմ գործածել ձեր Աղօղի Ըշարակը, միշտ լաւ արդիւնքներ ունեցայ մանկանց խուլային և անօրինութեան հիւանդութեանց քանի մը դէպքերու մէջ։

Իմ կարծիքս է թէ այս հաճոյ և յաջող պատրաստութիւնը միշտ նախամեծար համարելու է Պօռէս ձկան իւղէն և կը յանձնարարեմ զայն։

ՏՐ. Ա. ԱՆՏՐԷԱՏԷՍ
Նախկին բժիշկ Օսմանեան բանակի

ԻԼԱՆ

ԽԱՋԻՆԷԻ ԽԱՍՍԱԻ ՇԱՀԱՆԷ

Խազինէի Խասսաի շահանէ իչուն ալընաճագ Գարաիֆ վէ Նիքքասըլ մաաէն քեօմիւրլերինին իշպու քանունի սանիի րումինին 23ինճի ճումա իրթէսի կիւնի գափարը զամիսի վիրիլէճէկինտէն թալիպ օլանլարըն եէվմի մէզքիւրտէ սաաթ 6տան նիհայէթ 9ա գատար Խազինէի ճէլիլէյի մէզքիւրէտէ պուլունմալարը իլան օլունուր։
16 քեանունի սանի 308 1—3

ԻԼԱՆ ՊԱԳԸ ՍԷՐԱՍՔԵՐԻ

Ն'զամիէ սարաճխանէ անպարը իչուն միւպայեա օլունմագ իւզրէ մէզգիւր միւնագասաըա գօնուլան 5000 ատէտ միւճէլտութ սօնտա փէնէրլինին պէհէր ատէտի 1 ղր. 30 բարաեա թալիպի էօհտէսինտէ օլուպ եամ ու նը սանինին 21ինճի կիւնինէ գատար պէհէր կիւն միւնագասաըը իճրա օլունարագ մէզքիւր կիւնտէ գարարը գամիսի վիրիլէճէ ինտէն իթասընտա վէ 23ինճի կիւնի 100տէ 5 քէնգիլի է թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասքէրի լէվազիմաթը ումումիէ սայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։
Նօ. 9 1—3

Իքինճի օրտուի հիւմաեունի իչուն միւպայեա սը մէզգիւր միւնագասաըա վազ օլունան 520,000 գըէէ հընթատան 98,000 վէ 365,000 գըէէ գըզըլճատան 130,000 գըէէ սի 26 գ. սուլ գարան մըգտարըլարըա 27 բարատա թալիպլէրի էօհտէսինտէ օլուպ իչպու քեանունը սանիի րումինին 27սինտէ իհալէսինին իճրաար մուգարըէր օլմաղը իլէ Փէյթը մէզքիւրէտէն թէնզիլաթ իճրաար իլէ գէլմէյիր մէզքիւրէնին էյ սանինի թալիպ օլանլարը մագամը Սէրասքէրի լէվազիմաթը ումումիէ սայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։
Նօ. 10 1—3

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳՂԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ ԼՈՆՏՈՆ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹ Անգլ. Ոսկի 1,000,000

ՖԻՆԻՔՍ.

Հիմնեալ ի Լոնտոն յամի 1782

ՖԻՆԻՔՍ, հիմնեալ առաւել քան մի դար յառաջ, սոսկ հրդեհի ապահովագրու-թեան ընկերութիւն մ'է՝ որոյ բաժնետեարք Անգլիոյ ամենահարուստ և համբաւաւոր դրամատէրեր են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն։

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մի գլխաւոր ապացոյցն է 18,000,000 Անգլ. ոսկեայ գումարն զոր ցարդ վճարած է հրդեհի փոխհատուցման համար։ 34

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ բոլոր տեսակ շինուածք, կարասիք և ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանօք և մեծագոյն դիւրութեամբ առ ապահովագրեալս, որք ունին միշտ իրաւունք հրդեհի վնասուց փոխհատուցում ստանալու ի հաշուոյ ընկերութեան։

ՍԻՒԱՆ և ԸՆԿ. ընդհ. գործակալք Կ. Պոլսոյ, Պուլկարիոյ և Սեւ ծովու նաւահանգիստներու. Ղալաթիա, Աւստրիական փոստատան փողոցը, Թիւ 11, և 12։

HAMBURG MUNICH UNITED

ՀԱՄՊՈՒՐԿ ԵՒ ՄԻՒՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ	Ֆռանք 8,000,000
Պահեստի դրամ մինչև յունիս 1890	6,165,860
Տարեկան հասոյթ	14,135,925

Ընկերութիւնքս ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրեն մթերանոցներ և բնակութիւններ և առգա մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակագնօք։

Լիազօր ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ

ՖՐԱՆՔՖՕՐԹՈՒԱՅ

ԾՈՎԱՑԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Դրամագլուխ ֆռանք 6,250,000 — Պահեստի դրամ ֆռանք 1,270,300

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց վրայ բեռցուած վաճառքներ, ինչպէս նաև թղթատարական և փոխադրական ընկերութեանց յանձնուած թանկագին նիւթեր և դրամ պարունակող ծրարներ խիստ նպաստաւոր պայմանօք և սակագնօք։ Մի՛նչ նաև միևնոյն վրայ մեծագումար գումարներ կարենալ ապահովագրելու համար Ընկերութիւնս մասնակից է Եւրոպական 13 լաւ ապահովագրական հաստատութեանց հետ որոց դրամագլուխն է Աւելի քան 100,000,000 ֆռանք

Լիազօր ներկայացուցիչ համար Թուրքիոյ

ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս, Պահչէ-Գափու, Անատօլու խան. 12, 13, 14 369

ԽԱՆ ՊԱՊԸ ՍԻՐԱՍԹԵՐԻ

Նիշանճիլէ Թաշնիկէ խարճլսի է մէրպուտ 3 պալի ու խիւէ ի պուրկիթընտան կամանը լիւրալի ուման 100 պուրուշ հիսապը իլէ նագտէն վէ ըլ ինէն պիլիթա 15 կիւն վարիտեա հասըլ օլաճագ օլան մըզատըր ակէնէր կիւն գալա բրյամա իւզրէ փի ումա օունաճագ օլան գալըն վէ ինձէ քիւլէկին պէ կը գըեէսի 11 բարա գրըգ վէ գըրամօգլըն 6 բարա 25 սանթիմէ վէ բասըալըն 16 բարաստ վէ բազմօլըն պէհէր շօ վալը 37 պ ուչուգ վէ համ ըրըն 7 զուրուշտա վէ թաչըը ատի չէվրէնտի նին պէհէր չուվալը 7 զուրուշ 10 բարատա վէ չէվրէնտինին պէհէր գրէէսի 13 պուչուգ վէ թուզ վէ ավիսին 3 բարատա թալիպի ճօհտէսինտէ օլուպ ինչպու քեանունը սանիի րուշինին 17 ինձի ճումա իրթէսի կիւնի գարարը գաթիսի վիրիլէճէկինտէն մէզքիւր փիյաթըլարա զամմ խոէրէք իշթիրաքա թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիյէ տայրըեսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

Նօ. 7 3—3

Թարապուլուսը Ղարպ Ֆըրգայի հիւմայունը Թաշնիկէ Ֆապրիգասը իչուն միւպայեա օլունաճագ օլան 650 Թօ էլաթօ մատէն քէօմիւրինին իթասրնա թալիպ օլանլարըն Թարիխը իլանտէն իթիպարէն պիր հ. ֆթ եա գասա մագամը Սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիյէ տայիրէսի է կէլմէլէրի իլան օլունուր։

Նօ. 8 3—3

ԿՈՒՏՈՒՌՆ ԿԻՒՑՈՆ հեղուկ մըն է զոր Բարիզի հռչակաւոր բժշկութիւններէն մեծ հիւանդանոցներու, ինչպէս և Պրուքսէլի, Վիեննայի, Լիոնի և այլն մէջ փորձած են ընդդէմ հարբուխի, պրոնշիթի, շնչարգելութեան, միրթի հիւանդութեանց օրինակն էն։

ԿՈՒՏՐՈՆ ԿԻՒՑՕ իր բաղադրութեամբը ունի Վիշիի Ջրին յատկութիւնները, եւս աւելի կազդուրիչ ըլլալով՝ Ուստի է նշանաւոր դարման մըն է ընդդէմ ստամոքսի հիւանդութեանց։

Ինչպէս յայտնի է, խայծղանէն կ'ելլեն ամեն նէն ազդու հակամեխական գեղերը, այս պատճառաւ է որ «Կուտրօն Կիւյօ» համաճարակի եւ տաքերու ատեն գլուղական եւ առողջապահիկ ըմպելիք մըն է որ կը զովացնէ եւ կը մաքրէ արիւնը։

«Այս պատրաստութիւնը յաջող են ինչ առ ... ընտանիք ...»։

Բրոֆ. Պաղէն, բժիշկ Սէն-Լուի հիւանդանոցին

Մի միայն ի Բարիզ, Ժագօպ փողոց, Թիւ 19, կը պատրաստուի ճշմարիտ ԿՈՒՏՐՈՆ ԿԻՒՑՈՆ։

ԼԱՆՔԱՇԱՅՐ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ Ի ՄԱՆՉԷՍԴԸՐ

Հիմնեալ 1852 ին

Դրամագլուխ Անգլ. Ոս.	3,000,000
91 դկ. 31ին աւանդ տրուած գ.մ.	1,771,006
1891 դեկ. 31ին պահեստ	1,635,903
Հասոյթ 1891 ին	1,851,329

Այս ընկերութիւնը ընդդէմ հրդեհի կապահովագրէ ամեն տեսակ շէնք, կահ, ապրանք, ի Պոլիս և ի շրջակայքն, ինչպէս և նաւերու վնասն ատեն արագ և խղճամիտ վճարումն։

Տեղեկութեանց համար դիմել առ գործակալութիւնն ընկերութեան, 1 և 2 Իզզեթ փաշա խան, Ղալաթիա

ՌԻՉԱՐՏ Մ. ՊՈՆՏ

Ներկայացուցիչ

257 ՊՈՆՏ, ՍԷԼԼԸՐ ԵՒ ԸՆԿ.

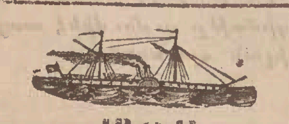

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լիվըրբուլէ և Մէնչէսթըրէն Պոլիս եկող շոգենաւք

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Քանարիա	4200	Սֆինքս	3000
Ֆէրոս	4000	Օրայէօն	3000
Օսմանլը	4000	Նէբթիւն	3000
Սեսոստրիս	3250	Բէրա	3000
Թեպէ	3250	Լօգիա	800
Մակեդոնիա	3250	Օլիմբոս	800
Մարիոթիս	3250	Դէլթա	700

«Բէրա» շոգենաւը յունվարի 19 Լիվըրբուլէն ասա կ'սպասուի ընդհ. վաճառքով։

Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԻԹՕԼ և Ընկ. Ռւսթոյ խան

ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.

292 31. Ճէյմս Սդրիդ Լիվըրբուլ

ՄԻՍԻՍ Ս. Ա. ԱԼԼԷՆԻՆ

ԱՇԽԱՐՀԱՀՌՉԱԿ ՄԱԶԵՐ ՆՈՐՈԳԻՉԸ

(MRS. S. A. ALLEN'S WORLD'S HAIR RESTORER)

Ճերմակ ըլլած մազերուն գոյն, փայլն ու գեղեցկութիւն կու տայ։ Կը նորոգէ անոր կեանքը, ուժը և աճումը։ Գլխու թեփը շուտ մը աներեւոյթ կ'ընէ։ Իր անուշ հոտը աղուոր է ու հեշտալի։

"Մէկ շիշը կը բաւէ։" Այդ փորձը ունեցան ամէնքը որոնց մոխրագունած մազերը իրենց բնական գոյնին դարձան, և ճաղատ տեղերը մազով ծածկուեցան։ Ուրիշ չէ. և անհամար նման մը չըներ։ Թէ որ կ'ուզես թարմ մազ ունենալ և բարակ կենացդ մէջ պահել, առանց ուշանալու շիշ մը առցիր Միսիս Ս. Ա. Ալլէնի Համաշխարհային Մազի Նորոգիչն. (MRS. S. A. ALLEN'S WORLD'S HAIR RESTORER.)

Գլխաւոր մթերանոցը Լոնտոն է (114 and 116, Southampton Row). Նոյնպէս Բարիզ ու Նիւ Եօրք։ Կը վաճառուի ամեն սափրիչներու, անուշ հոտավաճառներու և անգլիական դեղագործներու քով։

Մեծաքանակ վաճառում ի Պոլիս Բօ. Հօճ Քիւչիւքեան եղբարց քով, Եէնի ճամի փողոց, 18, Ս. Պոլիս և Էօմէրեան Քարոսանա, Նիւքսէք Քալապըրըմ, Ղալաթիա. փոքրաքանակ վաճառումն Բ. Հ. Քիւչիւքեան եղբարց քով, Պոլսոյ կամուրջէն գլուխը, 17, եւ Բէրայի Մեծ Փողոցը, 158, Քանծիւք, բրիտանական դեղարանը և Իզիտօր, հոտավաճառ, Մեծ Փողոց Բէրա, 433։

ՃԵՐՄԱԿ ԱԿՌԱՅՆԵՐ

Առողջապահութիւն բերնի

ՊՈԹՈՅԻ ՋՈՒՐԸ — EAU DE BOTOT

Կը պահպանէ ակռայները, կը պնդէ լնդերքը, կը զովացնէ բերանը.

ՓՆՏՌԵԼ իսկ ՊՈԹՈՅԻ ՋՈՒՐԸ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԹԵՐԱՆՈՑ՝ 17. Ռիւ տը լա Բէ, ԲԱՐԻԶ.

Ասկից առաջ՝ 229, Սէնդ Օնորէ

ԿԸ ԾԱԽՈՒԻ ԲՈԼՈՐ ՀՈՏԱՎԱՃԱՌԱՑ ՔՈՎ

Հարցնել նաև Պոթոյի ՎԻՆԷԿՐԸ ՏԸ ԹՈՒԱԼԷԹԸ, նրբութեամբ և բոյրովը գերազանց.

2203 Կը գտնուի ի Կ. Պոլիս, Պօն Մարշէն, 354, Մեծ փողոց Բէրայի

ԿԱՐԵՒՈՐ ԱԶԴ

ՄԵԾ ԵՒ ՓՈՔՐԱՔԱՆԱԿ ՎԱՃԱՌՈՒՄ

ԲԱՑՈՒՄՆ Ա. ՀԱԱՍ ԳՈՐԾԱՐԱՆԻՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՎԱՃԱՌԱՏԵՂՒՈՑՆ

որ ի Ղալաթիա, փողոց Վօյվօտա, Նորատունկեան խան, Թիւ 6, 7 և 8

Զանազան և ճոխ բեղոյրք, կանանց գլխու ծածկոցք, Սեղանի ծածկոց և անձեռոցներ, Ճերմակեղէնք, Սփիւռ, Թաշկինակ, անկողնոյ ծածկոց, Քօրսէ, կանանց շալիկներ, գիշերազգեստներ, և այլ տեսակ կանանց վերաբերեալ իրեղէններ. Անուշահոտ նիւթեր և այլն և այլն։

Կը խնդրենք արգոյ հասարակութենէն այցել մեր վաճառատունն ուր հետեւեալները կը վաճառուին աժան գիներով և յոյժ նպաստաւոր պայմաններով։

ԳՈՐԾԱՐԱՆԻ ԳԻՆ 306

OREZZA

Հանքային ջուր երկաթախառն բբուածով, ամէնէն հարուստ երկաթի եւ ածխաթթուի մասին։

ԱՅՍ ՋՈՒՐ ՄՐՑԱԿԻՑ ՉՈՒՆԻ

ՍՏԱՄՈՔՍԱՑԱՒԵՐՈՒ—ՏԵՆԴԵՐՈՒ—ՔԼՈՐՈԶԻ—ԱՆԱՐԻՒՆՈՒԹԵԱՆՑ ԵՒ ԱՐԵԱՆ ՆՈՒԱԶՈՒԹԵՆԷ

ՓՌՈՒԱԾ ԵՆ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ ԲՈՒԺՄԱՆ ՀԱՄԱՐ

THE ECONOMICON — ԹԷՅ ԽՆԱՅՈՂԱԿԱՆ — TEION EIKONOMIKON — MARQUE DEPOSÉE

Ամեն անոնք, որք կ'ուզեն Ճավայի և Չինու ճշմարիտ թէյ խմել, պէտք է դիմեն Կ. Պոլիս, Պահչէ-Գափու, Ճէլալ պէյ խանի կից Թիւ 10 ՆԱՎՐՈՒԵԱՆ և ԽՍԱԳՈՒԼԵԱՆ վաճառատունը, որուն զանազան տեսակ թէյեր թէ՛ տեսակի ազնուութեան, թէ՛ ճաշակի և հոտի անուշութեան և թէ՛ գիներու աժանութեան կողմանէ անհամեմատելի են։

Ցիչեալ վաճառատան թէյերը Թուրքիոյ բոլոր թէյավաճառաց քով կը գտնուին ի վերև դրուած մարքայով, որուն կեղծերը ելած ըլլալով պէտք է զգուշանալ։ 342 42—50

COMP. RUSSE

DE NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբթուան երթեւեկութիւնք

Բշ. 18/30 Օտեսայի սուրհանդակ, ժամ 2ին յետ միջօրէի.

Դշ. 19/31 Աղեքսանդրիոյ ուղղակի սուրհանդակ. ժամ 5ին յետ միջօրէի. Պիրէոնի ճամբով,

Եշ. 20/1 Սեվաստոպոլի սուրհանդակ, առաւօտեան ժամ 10ին.

Եշ. 20/1 Սուրհանդակ դէպի Փոքր Ասիոյ նաւահանգիստները մինչեւ Պաթում առաւօտեան ժամ 11ին.

Ուրբ. 21/2 Օտեսայի սուրհանդակ, ժամ 2ին յետ միջօրէի.

Ազդ. —Յունվ. 19/31, երկուշաբթի օրը Կ. Պոլսէն դէպի Սուրիոյ նաւահանգիստները մեկնող ու, գիւղերը Զմիւռնիոյ մէջ պիտի հանգիստն Բէրիւթի Պէյրութ, Եաֆա, և Բօր-Սայիտ գացող շոգենաւերին. 2

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՑ

ՌՈՅԵԱԼ ԷՔՍՉԷՆՃ

ԱՍԻՒՐԱՆՍ ՔՕՐՓՕՐԷՇԸՆ

ԱՄԵՆԷՆ ՀԻՆ ԵՒ ԱՄԵՆԷՆ ՄԵԾ ԱՆԳՂԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ Ի ԼՈՆՏՈՆ 1720 ԻՆ

Դրամագլուխ աւելի քան Անգլ. ոսկի	4,000,000
Ցարդ հրդեհի արկածից համար տուած է	35,000,000

Ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ քարաշէն և փայտաշէն ամեն տեսակ կալուածներ, կահ կարասիք և ապրանք։

Վճարումք ամենայն կանոնաւորութեամբ և ժամանակին առանց որ եւ իցէ ԶԵՂՉԻ կը կատարուին։

Աւելի ընդարձակ տեղեկութիւն առնուլ փափաքողք կը հրաւիրուին դիմել առ Ընդհանուր գործակալս Ճ. Վ. ՈՒԻԹԱԼ ԵՒ ԸՆԿ.

140 Պահչէ Գափու, Մէյտանճըք սօքաք, Ուիթալ խան.

EMULSION SCOTT

(ՍԳՈԹԻ ՕԸՆՈՒԼՍԻՕՆ)

ՄՈՐՈՒԻ ՁԿԱՆ ԵՒՂԻ ՋՈՒՏ ԻՒՂ

Խմորանիւթ մը շող և ատրոյով

Պատրաստեալ ձեռամբ ՍԳՈԹԻ և ՊՕՈՒՆԻ ի Նիւ-Եօրք։

Կաթին չափ ախորժահամ է

Մորթու ձկան համ իւղի բոլոր յատկութիւններէն զատ, հիփոֆոսֆիդներու յատկութիւններն ալ ունի

Կը բուժէ Թոքախտը

Կը բուժէ անարիւնութիւնը

Կը բուժէ խոյլերը

Կը բուժէ հազը, ցրտառութիւնները

Կը բուժէ ընդհանուր տկարութիւնը

Կը բուժէ մանկանց ճողքութիւնը

Բժիշկներէն ընդունուած է, ախորժ համ ու հոտ ունի, դիւրամարս է, և ամենէն փափուկ ստամոքսները կը տանին զայն.

Կը վաճառուի գլխաւոր դեղավաճառաց և դեղագործաց քով։ Գործակատարք ի Կ. Պոլիս, ՀԱՄԲԸՐ ԵՒ ՀԻՐԵՌ.

MERVEILLEUSE DÉCOUVERTE!

Plus d'ASTHME. Plus de SUFFOCATIONS

Les Papiers, Poudres, les Cigarettes, à base de narcotiques, calment momentanément vos souffrances épouvantables, mais vous tuent sûrement.

ASTHMATIQUES!

Le SEUL CURATIF de l'ASTHME, Le SEUL REMÈDE INOFFENSIF qui GUÉRIT, c'est la

LIQUEUR DE L'ÉTOILE

du Chimiste Lastes perfectionnée et préparée par Mario LECHAUX, Phⁿ-Cᵗᵉ, 164, r. Ste-Catherine, BORDEAUX

Une intéressante Notice, contenant tous les renseignements sur la médication et de nombreuses attestations de son efficacité, est envoyée gratis et franco à tous ceux qui la demandent.

DÉTAIL : Dans toutes les bonnes Pharmacies.

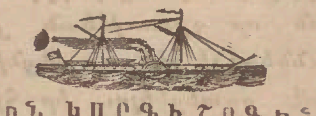

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Նիւքասըլ-Անթվէրբ, Կ. Պոլսոյ և Օտեսայի գիծ

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ ՈՐԴԻՔ ԵՒ ԸՆԿ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ալպանօ	2000	Ֆլամինկօ	1600	Բալերմօ	3200
Ալմէրօ	3000	Կալիլէօ	5500	Բանաէր	1700
Արգօլօ	5500	Կիգանօ	2200	Բլաբիօ	1500
Արկօ	2300	Կօզօ	1800	Բօլօ	1000
Աքիօզդօ	2000	Կրօտօ	2200	Քուիգօ	1800
Պառանօ	3000	Հիրօ	2000	Րիալթօ	4400
Պօրօտինօ	2200	Հիտալկօ	3100	Րինալտօ	3200
Պրաւօ	2000	Հինտու	7000	Րօլլօ	3000
Դեֆֆալօ	8800	Ժամայքա	1200	Րոմէօ	3500
Քամբօ	2600	Ճասօ	5000	Րօզարիօ	3500
Քալիփսօ	2500	Ճիւնօ	2300	Սալէրնօ	1000
Քամէօ	2100	Թէլլօ	2000	Սանգիւտօ	200
Քարգօ	2000	Լօրէնօ	4200	Սարֆօ	200
Քոմօ	2700	Լագօ	2200	Սիլվիօ	200
Չերակօ	5000	Լէօ	2000	Սօրէնտօ	1300
Դիլօ	2500	Լէանտրօ	4500	Թ. Ուիլսըն	3000
Տօլըրտօ	3400	Լիվօրնօ	3000	Թասօ	1200
Տիգօ	2500	Մալմօ	1500	Թօլիտօ	2800
Տօմինօ	2500	Մարքօ	4300	Թօրրիտօ	900
Տուրօ	4800	Մարտէլլօ	6500	Ուրպինօ	5000
Տրագօ	2100	Մէլօ	2000	Վոլթուրնօ	5000
Էպինօ	2600	Մուրիլլօ	3100	Ուէլօ	3600
Էլտօրատօ	3000	Նէրօ	2000	Զէգրա	1000
Էլերթրօ	3200	Օրլանտօ	3000	Տրիֆիւնիօ	200
Էրաթօ	2600	Օթէլլօ	5000	Հաֆզա	200
Ֆալգօն	800	Օփօրտօ	4500	Ջէրօ	140
Ֆէռօ	700	Օսքօ	2000	Մօրբիթօ	120
Էնդիքըն Մօնարք					8000
Էժիփշըն Մօնարք					8000
Լըգզոն Մօնարք					810

«Տրաքօ» շոգենաւը, նաւապետ Բիքըրին ընդհանուր վաճառքով Հըլէն մեկնած է ամսոյս 16ին և 31ին ասա կ'սպասուի։

Ապրանքներու ... Դիմել առ Ֆ. ՀԻԼՏ ԵՒ ՈՒԻԹՕ

Գործակալք

293 Թիւ 17-18, Քիւչիւք Միւմթ խան. Ղալաթիա

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴ ՄԷՋ Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԵՒ ՔԻՒՉԻՒՔ-ՉԷՔՄԷՃԷԻ

Սկսեալ ի 1 Հոկտեմբեր (Ն. Տ.) 1892, մինչեւ նոր տնօրինութիւն

Կ. ՊՈԼՍԷՆ ՔԻՒՉԻՒՔ—ՉԷՔՄԷՃԷ

ԹՈՒԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՑ

Առաւօտ: 8 – 28; Իրիկուն: 30 – 48. All times ժ. վ.

	8	62	10	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	38	40	42	44	46	48				
Կ. Պոլիս	6 00	6 30	7 00	7 30	8 30	9 ...	9 30	10 ...	10 30	11 ...	11 30	12 ...	1 30	2 ...	2 30	3 ...	4 ...	4 30	5 ...	5 30	6 ...	6 30	...	...	...	...
Գում-գափու	6 09	6 41	7 09	7 39	8 40	9 9	9 40	10 9	10 39	1 9	11 42	12 9	1 39	2 9	2 39	3 9	4 09	4 41	5 10	5 39	6 09	6 39	...	...	...	...
Եէնի-գափու	6 13		7 13	...	8 44	9 13	9 44	10 13	10 43	11 13	11 46	12 13	1 43	2 13	2 43	3 13	4 13	4 45	5 14	5 43	6 13	6 43	...	...	...	...
Տաւուտ փաշա	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Սամաթիա	6 19	...	7 19	...	8 50	9 18	9 50	10 18	10 49	11 19	11 52	12 19	1 49	2 18	2 49	3 19	4 19	4 51	5 20	5 49	6 19	6 49	...	...	...	...
Եետի-գուլէ	6 23	6 53	7 23	7 48	8 54	9 20	9 54	10 20	10 54	11 23	12 09	12 22	1 53	2 20	2 53	3 23	4 24	4 56	5 25	5 55	6 23	6 55	...	...	...	...
Մագրիգիւղ	6 36	7 12	7 36	8 04	9 08	...	10 8	...	11 8	11 34	12 19	...	2 04	...	3 03	3 38	4 37	5 06	5 37	6 47	6 33	7 7	...	...	...	...
Ս. Ստեփանոս	...	7 26	...	8 12	9 17	...	10 17	...	11 17	11 44	...	...	2 13	...	...	3 47	4 47	...	5 46	6 17	...	7 16	...	...	...	...
Քիւչիւք Չէք.	...	7 36	...	...	...	...	...	...	...	11 53	...	...	...	...	...	...	...	...	...	6 26	...	...	...	...	...	...

ՔԻՒՉԻՒՔ—ՉԷՔՄԷՃԷԷՆ Կ. ՊՈԼԻՍ

ԹՈՒԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՑ

Առաւօտ: 9 – 27; Իրիկուն: 29 – 61. All times ժ. վ.

	9	11	13	15	17	19	21	23	25	27	29	31	33	35	37	39	41	43	45	47	49	61			
Քիւչիւք Չէք.	...	...	7 15	...	...	...	...	...	...	...	...	12 45	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Ս. Ստեփանոս	6 25	...	7 24	...	8 30	...	9 30	...	0 30	11 25	...	12 57	...	...	2 25	...	3 57	4 58	...	5 58	...	7 07	...	...	...
Մագրիգիւղ	6 34	7 13	7 36	8 12	8 41	...	9 41	...	10 40	11 40	12 40	1 10	...	...	2 34	3 11	4 06	5 09	5 38	6 08	6 38	7 22	...	...	...
Եետի-գուլէ	6 50	7 24	7 47	8 24	8 53	9 25	9 53	10 25	10 52	11 55	12 52	1 21	1 52	2 25	2 50	3 22	4 21	5 3	5 52	6 22	6 52	7 44	...	...	...
Սամաթիա	6 56	7 28	7 51	8 28	8 57	9 28	9 57	10 28	10 56	11 58	12 56	1 28	1 56	2 28	2 56	3 26	4 26	5 27	5 56	6 26	6 56	8 07	...	...	...
Տաւուտ փաշա	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Եէնի-գափու	7 02	7 34	7 57	8 34	9 03	9 34	10 03	10 34	11 02	12 04	1 02	1 34	2 02	2 34	3 02	3 32	4 32	5 33	6 02	6 32	7 02	...	...	...	...
Գում-գափու	7 08	7 38	8 01	8 38	9 08	9 38	10 08	10 38	11 08	12 08	1 08	1 38	2 08	2 38	3 08	3 38	4 38	5 38	6 08	6 38	7 08	8 23	...	...	...
Կ. Պոլիս	7 16	7 46	8 09	8 46	9 16	9 46	10 16	10 46	11 16	12 16	1 16	1 46	2 16	2 46	3 16	3 46	4 46	5 46	6 16	6 46	7 16	8 32	...	...	...

Վերոյիշեալ ծրարներն անխտիր կ'ընդունուին ամեն կառախմբի մէջ, իսկ մեծ ծրարք Պոլսէն Մագրիգիւղ կամ աւելի հեռու կայարանաց միջև բաժնեալ կառախմբերու մէջ միայն ... ցնոր տնօրինութիւն, Թիւ 3. 10. 14. 43. 47 և Թիւ 19 կառախումբերը միայն վայրկեան մը կանգ պիտի առնուն ի Չէյթունպուրնու։ 1